

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

LIV. De nova Martyrologii Romani Editione. 1. Julii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

1748.

Sanctio pe-
nalis.Dat. Pontif.
Anno VIII.
die 8. Julii
1748.

prorsus fides in Iudicio, & extra illud adhibetur, quæ ipsismet præsentibus adhiberetur, si originaliter forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ concessionis, confirmationis, approbationis, mandati, decreti, statuti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, octavo Idus Julii, Pontificatus Nostræ Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 17. Julii 1748.

LIV.

De Nova Martyrologii Romani Editione.

Clarissimo in Christo Filio Nostro Joanni Portugallia, & Algarviorum Regi Illustri.

BENEDICTUS PAPAXIV.

Charissime in Christo Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Novæ Editionis Martyrologii Romani causa & occasio,

POSTquam intelleximus, Majestatem Vestram mandata dedisse dilecto Filio Emmanueli Pereyra de Sarpajo Commendatori Militiæ Domini Nostri Jesu Christi, & negotiis Majestatis Vestræ apud Nos, & Sedem Apostolicam præposito, ut Romanum Martyrologium, quo & Regnorum Vestrorum, & totius Orbis Catholici commodo atque utilitati consulere-
tur, splendore ac diligentia quadam præcipua, in hac alma Urbe imprimendum curaret; ab eo autem, provido consilio, selectum fuisse navum atque indultrium Typographum, qui primum nitidissimos Evangeliorum, atque Epistolarum Codices seorsum editos, eadem Majestate Vestra id mandante, sumptusque ministrante, prælo subjecerat; Virum item Ecclesiasticum, probitate, atque ejusmodi rerum peritia instructum, fuisse designatum, ut nova Martyrologii Editio, ceteris, quæ præcesserunt, nobilior atque accuratior in lucem prodiret: Postquam hæc intelleximus, vehementer in Domino gavisi sumus; atque Majestatem Vestram, de ejus in Rem Divinam, & Sacros Ecclesiæ Ritus insigni pietate ac munificentia, præclara suppetunt argumenta, meritis esse laudibus non cessavimus. Hac verò opportunitate nobis oblata, quamvis assiduis Apostolici Ministerii curis ita distineamur, ut non nisi subsceivæ quædam, quibus privatis studiis vacare liceat, aliquando superflua horæ, è re Nostra futurum putavimus, si & Nos ad egregium Opus perficiendum, aliquid Apostolico muneri non incongruum conferremus.

Ejus finis, ratio, atque utilitas.

II. Minime Nos fugiunt multæ gravesque controversiæ, quæ circa Romanum Martyrologium agitantur; ab aliis quidem, quos scientia inflat, inexplebili quadam dubitandi purgine; ab aliis verò, qui ad sobrietatem sapiunt, en consilio, ut quæ subobscura sunt vel incerta,

nova quadam veritatis luce donentur. Ab hisce tamen quæstionibus duximus omnino abstinendum; quandoquidem hac in re illud Nobis proposuimus, ut ab accuratis Martyrologii correctionibus, quarum prima Gregorio XIII. Prædecessore Nostro Ecclesiam gubernante; altera verò Urbano VIII. Nostro item Prædecessore, peracta est, de quibus verba fecimus in Nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 17. Editionis Patavina (qua una in locorum allegationibus hic utimur) nullo pacto recedamus. Quocirca, si quæ infra dicturi sumus, ritè expendantur, Majestati Vestræ perspectum erit, Nostras hæc in Martyrologium curas eò tandem contendere, ut quæ post evulgatas correctiones, supervacanea occurrunt, refecentur; quæ verò deficient, superaddantur. Hoc autem semel posito, & antea actis emendationibus nihil detrimenti, & novæ huic Editioni utilitatis multum accedet.

III. Nedom Sanctorum nomina, sed & illorum Elogia, hoc est brevior quædam, & compendiarum de eorum virtutibus, vel morte, quam pro Christi Fide fortiter obiverunt, oratio, Romano Martyrologio apponitur. Porro ejusmodi Elogia non jam cujusque arbitrio concinnanda sunt; sed, post editum Decretum de Sancti alicujus nomine Romano Martyrologio inscribendo, ejus Elogium, ex usu recepto, a Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Congregatione examinandum est, atque probandum; tandemque Romani Pontificis confirmatio accedat necesse est, ut in memorato Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 4. multis disseruimus. Hæc in re, nonnulla in Martyrologio offendimus, quæ nimia laborant prolixitate. Enimverò aliquot occurrunt Elogia Sanctorum, eorum præsertim, qui recenti ævo in Canonem relati sunt, in quibus multa inutiliter abundant verba; ideoque facili ratione in breviorum sermonem contrahi possunt. Hisce in casibus verbosam orationem duximus amptandam; ea lege tamen, ut integra fervetur sententia; atque in hac parte brevitati consulatur, quam in veterum Sanctorum Elogiis in Martyrologium illatis deprehendimus.

IV. Et si vero absoluta jam fuerit gemina illa Martyrologii correctio, cujus supra meminimus; non ideo tamen vetitum, nova Sanctorum nomina in Martyrologium inferre, modò id ritè, atque ex ordine fiat, hoc est eæ omnes, quas Apostolica Sedes præscripsit, serventur Regula, de quibus multa a Nobis suso calamo prolata sunt in citato cap. 18. præfat. Operis de Canonizatione Sanctorum. Hinc annis insequentibus, plura Sanctorum nomina Elogiis decorata, in Martyrologium, prævio prædictæ Congregationis Decreto, ac Summi Pontificis approbatione, translata sunt. Dolendum verò, quod è Sanctorum nominibus bene multa, in variis, quæ proculæ sunt Martyrologii Editionibus, fuerint prætermissa, ex oscitantia, atque Inertia eorum, quorum intererat Acta Congregationis adire, Decreta colligere, usque ad novam nominationem accessionem prudenter uti. Quidam circa nomina Sanctorum Martyrum Stephani Abbatis, & ducentorum Monachorum Sancti Petri de Cardegnia olim contigerit, satis notum; neque injucundum erit paucis repetere. Decreverat Clemens VIII. Romanus Pontifex, instante Cardinali Baronio, ut horum Martyrum nomina unà cum Elogiis, Romani Martyrologii tabulis inscriberentur. In iis tamen, quæ subsequenter sunt Martyrologii Editionibus, res secus accidit; quandoquidem ob Typographorum

Prolixitas
Sanctorum
Elogiorum
trahunt

Cur veteres
Editiones
multis detri-
ciant.

indigentiam, Martyrum illorum memoria Romanum Martyrologium diu caruit. Hinc Nos adhuc in minoribus positi, quo tempore Promotoris Fidei munere fungebamur, illud curavimus, tandemque obtinimus, ut Sacrae Congregationis iussu communis error castigaretur, & Martyrum illorum nomina sequentis Editionibus omnino assererentur. Qua de re in citato cap. 18. num. 6. Operis Nostri pridem egimus.

V. Ne autem in id, quod in aliis olim reprehendimus, improvidi dilaberemur, mandavimus, ut ex Actis Sacrorum Rituum Congregationis Decreta omnia de Sanctorum nominibus Martyrologio inscribendis huc usque edita colligerentur; atque ut Romani Martyrologii Editiones quamplurimae, eae potissimum, quae omnium novissimae Typis excusae sunt, consulerentur, ut si qui occurrunt defectus, facilis innotescerent. Has inter una Nobis oblata est Editio omnium postrema, quae Venetiis anno 1745. praelo subjecta est. Verum ne istud quidem Exemplar integrum plane, & numeris omnibus absolutum occurrit; tum quia nonnulla Sanctorum nomina, quae ex anterioribus Decretis describenda erant, deficiunt; tum quia infrequentibus annis nova facta est Sanctorum accessio, quae idcirco in nupero illo Martyrologio desideratur.

VI. Hinc ne Romanum Martyrologium sua fraudetur integritate, oportuit novam hanc Editionem quamplurimis Sanctorum nominibus locupletare; quorum series in statos anni Ecclesiastici dies distributa, ea est, quae sequitur:

Sextadecima die Februarii additur a Nobis *Beatus Gregorius X.*, cuius in praelaudato *Canonizatione Sanctorum Opere* non semel meminimus, nimirum *lib. 1. cap. 20. num. 17.*, *lib. 2. cap. 24. §. 37.*, & *cap. 42. num. 3.*, atque in *VIII. Appendice ad calcem lib. 2.* ubi integram atteximus Relationem, quae hac in causa ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici elucubrata est.

Die vigesima septima Aprilis *Beata Zita*, de qua in nuper memorato Opere *lib. 2. cap. 24. §. 27.*

Decima Maji *Beatus Nicolaus Albergatus*, de quo item eodem in Opere *lib. 2. cap. 18. num. 16.*, & *lib. 3. cap. 33. num. 6.*, ac rursus in *Bullarii Nostri tom. 1. Constitus. CVIII.* Consulendum item Nostrium Opusculum de *Sanctis Bononiensibus*, cuius altera Editio, dum haec scribimus, Typis subjicitur Patavinis.

Die vigesima quarta Maji *Beatus Joannes de Prado*. Ejus Acta, & monumenta prostant in *lib. 1. Operis de Canonizatione Sanctorum cap. 27. num. 8.*

Prima die Junii *Sanctus Eneco Abbas*, cuius meminimus *lib. 1. cap. 8. num. 10.*, & *lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 8.* Operis de quo supra.

Septima Julii *Beatus Benedictus XI.*, de quo in altero Opere Nostri libro *cap. 28. §. 46.*, & *cap. 42. num. 8.*

Vigesima Decembris die *Sanctus Dominicus de Sylos Abbas Ordinis Sancti Benedicti*, de quo in memorato Opere *lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 16.*

VII. Et si vero in Romano Martyrologio, juxta Regulas a Sac. Rituum Congregatione statutas, atque a Summis Pontificibus pluries confirmatas, enumeranda non sint nomina Servorum Dei, qui in Beatorum dumtaxat numerum, non etiam in Sanctorum Canonem relati sunt; qua de re multis egimus *lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 2. ac 9. praellati Operis de Canonizatione Sanctorum*, ubi etiam nonnulla dictae Congregationis Decreta protulimus; nihilominus aliquando contigit, ut Romani Pontifices,

gravibus iustisque causis ita suadentibus, vel ipsa Beatorum nomina in Romanum Martyrologium intulerint; resque patet exemplis bene multis, quae a Nobis allata sunt in *praecitato Opere & loco sub n. 9.* Pari oeconomia, & Nos aliquot nomina Beatorum Martyrum, de quorum martyrio, miraculis, ac cultu aliquibus Ecclesiis, & Dioecesibus permisso, diligenti habita discussione planè constat, novae huic Martyrologii Editioni duximus adijcienda. Id autem benigniori quadam dispensatione a Nobis gestum est; tum quia Martyrum cultus in Ecclesia Dei antiquior est cultu Confessoribus exhibito, ut in *lib. 1. Operis de Canonizatione cap. 2. num. 9. & seqq. & cap. 5. num. 3. & seqq.* pluribus demonstravimus; tum etiam quia Martyrologia ideo fuerunt instituta, ut praesens ac perpetua illustrium Heroum, qui pro Christi nomine vitam, ac sanguinem profuderunt, memoria ceteris Fidelibus exemplo esset, atque animos adderet; infrequentibus vero temporibus Sanctorum Confessorum, ac Virginum neminibus Martyrologia aucta sunt. *Nomen quoque Martyrologii, quod olim sonabat dumtaxat Indiculum Sanctorum Martyrum, nunc extensum est ad Syllabum plurimorum aliorum Sanctorum Confessorum, ac Sanctarum Virginum: Verba sunt Theophili Raynaudi tom. 18. suorum Operum pag. 500.*

VIII. Eos igitur Beatos Martyres, quorum nomina novae huic Martyrologii Editioni inferimus, enumeremus.

Die quinta Februarii addita a Nobis est *Commemoratio vigintis sex Martyrum Japonensium*; e quorum numero tres ad Societatem Jesu pertinent; sex, nimirum tres Sacerdotes, totidemque Laici, ad Ordinem Sancti Francisci; qui verò supersunt reliqui, Saecularibus accensendi. Relationem de illorum martyrio ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici habitam exhibet *Appendix II. ad lib. 3. Operis de Canonizatione Sanctorum*, in qua Martyris cujusque nomen singillatim exprimitur. De horum Cultu consulantur Litterae Apostolicae in forma Brevis apud *Bollandianos tom. 1. mensis Februarii pag. 740.* Consulenda item quae a Nobis dicta sunt *lib. 1. praefati Operis cap. 30. num. 1.*

Nona Julii accedit *Commemoratio novemdecim Martyrum Gorcecomiensium*, de quibus egimus in mox allato *cap. 30. num. 10.*, & in *Appendice VI. ejusdem lib. 1. pag. 403.* Ex Litteris Apostolicis in forma Brevis a Clemente X. Praedecessore Nostro datis, & Cultus huius Martyribus exhibendus probatur, & eorumdem Martyrum nomina expressa leguntur. Ex his, undecim enumerandi ex Ordine Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia; duo ex Fratrum Praedicatorum Ordine; duo item ex Ordine Praemonstratensium; unus ex Ordine Regulari Sancti Augustini. Ceteri omnes Sacerdotes, & Parochi saeculares habendi sunt.

Decima septima Septembris, *Commemoratio Beati Petri de Arbues*, de cuius martyrio a Nobis actum in citato *lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 30. n. 4.* Litterae Apostolicae Alexandri VII. super illius Cultu extant in Bullario Romano *tom. VI. Constitus. CXXXIX.* ejusdem Pontificis.

Postremo in duodecimam Novembris diem rejecimus *Commemorationem Beati Josaphat Polocensis*. Seriem Actorum, quae ad illius causam pertinent, in *superius citato cap. 30. lib. 1. num. 2.* commemoravimus. Relationem, quae pro more illius aetatis, ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici confecta est, exhibet *Appendix III. ad lib. 3. de Canonizatione Sanctorum pag. 520. & seqq.* Litteras Apostolicas in forma Brevis super ejusdem Martyris Cultu, suppeditat Bullarium Romanum *tom. V. Constitus. CCCIV.* inter eas, quae Urbano VIII. Praedecessori Nostro adscribuntur.

Pari laborant virtio nupera Martyrologia.

Sanctorum, quorum nomina hic adduntur, ferics attexitur.

B. Gregorius X.

Beata Zita.

B. Nicolaus Albergatus.

B. Joannes de Prado.

Sanctus Eneco Abbas

Beatus Benedictus XI.

Sanctus Dominicus de Sylos.

Alia Beatorum Martyrum adduntur nomina.

Enumerantur.

Vigintis sex Martyres Japonia.

Novemdecim Martyres Gorcecomicae.

B. Petrus de Arbues.

B. Josaphat Polocensis.

1748.

Alii præ-
ritarum Edi-
tionum de-
fectus ape-
riuntur.

Nova no-
minum fit
accessio.

S. Wilhel-
mus Archie-
piscopus Bi-
turicensis.

S. Wulfstæ-
nus Episco-
pus Vigor-
niensis.

S. Joseph a
Leonissa.

S. Cathari-
næ de Ric-
ciis.

S. Robers-
tus Abbas
Casæ Dei.

S. Gode-
hardus Epi-
scopus Hil-
desheimen-
sis.

IX. Eos inter, quorum nomina Romano Martyrologio sunt consignanda, præcipuo quodam jure locum sibi vindicant Sancti, de quorum Canonizatione extant Apostolica Litteræ plumbeo signo munitæ. Hac in re non semel deficiunt Martyrologii Editiones, quæ novam hanc præcæserunt. Si causam inquiremus, gemina occurrit: una quidem a monumentorum obscuritate; altera verò ab iis, quæ posteriori ævo peractæ sunt, Canonizationibus repetenda. Quo tempore utraque correctio sub Gregorio, atque Urbano absoluta est, nonnullæ Constitutiones, sive Apostolicæ Litteræ de peculiari quapiam Canonizatione erant imperviæ, quæ tamen infrequentibus annis ex ignorantia tenebris erutæ sunt. Hinc nil mirum si Martyrologium, vel post sedulam correctionem, omnimoda careat integritate. Rursus, absolutis emendationibus, atque novis Martyrologii Editionibus prælo subjectis, nova in dies Beatorum nomina in Sanctorum Canonem relata sunt. Hinc quotquot ante Canonizationes prodierunt Martyrologia, hac in parte deficiant necesse est. Ex quo capite, vel ipsa omnium recentissima Editio Venetiis proculsa anno 1745. suos in hac re patitur nævos. In lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 18. num. 6. & 7. aliquot afferuntur exempla Apostolicarum Litterarum, quæ post memoratas correctiones inventæ sunt; aliquot etiam recitantur Decreta, quæ nomina Sanctorum, de quibus Apostolicæ Litteræ loquuntur, Martyrologio inscribenda jubent. Utrique incommodo hac nova Editione occurrimus; siquidem Sanctorum nomina, sive ex Litteris Apostolicis, quæ pridem latebant, eruta, sive recentiori ævo in Canonem Sanctorum relata, defertur curavimus.

Quocirca decima mensis Januarii jure merito additur nomen Sancti *Wilhelmi Archiepiscopi Bituricensis*, quem Honorius III. anno 1218. Sanctorum Catalogo adnumeravit. Litteras Apostolicas, quæ Canonizationem testatam faciunt, exhibet *Codex Constitutionum Summorum Pontificum de solemnibus Canonizationibus Sanctorum*, a Justo Fontanino Archiepiscopo Ancyrano collectus, ac Romæ editus anno 1729.; in quo Honorii Constitutio refertur ordine XXXIII.

Die decimanona ejusdem mensis nomen Sancti *Wulfstani Episcopi Vigorniensis*, quem Innocentius III. anno 1203. Sanctorum fastis adscripsit; resque indubia est ex *Constitutione num. XXX.* in memorato Fontanini Codice typis impressa.

Quarta Februarii nomen Sancti *Joseph a Leonissa*, qui solemnibus ritu in Sanctorum numerum a Nobis relatus est. De illo egimus in Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 24. num. 13., & in *Appendice VI. ejusdem libri pag. 405.* Nostras item de Canonizatione Litteras dedimus die 29. Junii 1746.; quarum exemplar in *Bullarii Nostri tomo II.* qui sub Typis defudat adhuc, patet legentibus.

Decimatertia die ejusdem mensis nomen Sanctæ *Catharinæ de Ricciis*, cujus item solemnibus Canonizatio a Nobis peracta est; atque in citato *Bullarii Nostri tom. II.* Canonizationis Bulla producit. Huc revocanda, quæ scriptis consignavimus in Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 24. num. 13., in *Appendice V. lib. 1. p. 39.* & in lib. 4. part. 1. cap. 19. num. 23. & 24.

Die decimaseptima Aprilis accedit nomen Sancti *Roberti Abbatis Casæ Dei*, quem Clemens VI. Sanctorum censui adscripsit. Hujusmodi Canonizationis Bulla est Ordine LXIV. in citato Codice.

Quarta die Maji nomen Sancti *Godehardi Episcopi Hildesheimensis*, quem Innocentius II. Sanctis adnumeravit. Bulla Canonizationis

prostat in relato Codice sub num. VII.; Nofque de eodem argumento egimus in Opere de Canonizatione lib. 1. cap. 8. num. 15.

Die tertiadecima ejusdem mensis nomen Sancti *Petri Regalati*, cujus solemnem Canonizationem peregrimus, Bullamque conscripsimus, quæ in secundo *Bullarii Nostri tomo* alligatur. Semel & iterum in Opere Nostro de hac ipsa re sermonem instituitur, nimirum lib. 2. cap. 24. §. 16., & in *Appendice VII. ejusdem libri pag. 429.*

Secunda Junii nomen Sancti *Nicolai Peregrini Tranensis*, de quo in Nostro lib. 1. de Canonizatione cap. 44. num. 13. & 14. Diploma super illius Cultu ab Urbano II. editum, jacet ordine V. in eodem Canonizationum Codice, de quo supra.

Octava Junii nomen Sancti *Wilhelmi Archiepiscopi Eboracensis*. De eo loquimur in Opere Nostro lib. 2. cap. 41. num. 13. De ejus Canonizatione Bullam dedit Honorius III., quæ in relato Codice occurrit ordine XXXVIII.

Sextadecima Junii nomen Sancti *Joanni Francisci Regis*, qui a Clemente XII. Prædecessore Nostro solemnibus ritu inter Sanctos adscriptus est. Non infrequens de eo in Nostro Opere incidit mentio. Consulatur lib. 1. cap. 24. n. 12., & quæ in finem hujusmodi libri rejicitur *Appendix III.*, in qua Canonizationis Bulla integra exscribitur. Consulatur item lib. 3. cap. 6. num. 16.

Die prima Julii nomen Sancti *Theobaldi Eremitæ*, quem Alexander Papa III. Sanctorum catalogo accessit, Bullamque edidit, quæ in citato Canonizationum Codice refertur sub num. XIX. Licet & hic Nostri Opus indigitare, hoc est lib. 1. cap. 18. num. 10. & cap. 9. num. 2.

Die quartadecima Julii nomen Sancti *Camilii de Lellis*, qui Sanctorum albo a Nobis adscriptus est, edita desuper Constitutione, de qua in *Bullarii Nostri tomo II.* Si quis plura hac de re nosse cupit, Nostri adeat Opus lib. 1. cap. 24. num. 13. & seqq., & *Appendicem I. ejusdem libri pag. 401.*

In vigesimam quartam diem Julii conjecimus nomen Sancti *Francisci Solani*, de quo loquuti sumus in præcitato Operis lib. 1. *Appendice X. pag. 438. & seqq., & cap. 24. num. 9. & 14.* Litteras Apostolicas de illius Canonizatione edidit Prædecessor Noster Benedictus XIII., atque in prælaudato Fontanini Codice sub num. CXIII. alligantur.

Decimaquinta Augusti nomen Sancti *Stranislai Kestke*, quem Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctis adnumeravit, suamque dedit Constitutionem ordine CXV. inter eas, quæ in memorato Canonizationum Codice referuntur. Neque hocce argumentum in Opere Nostro silentio premitur, si percurrantur, quæ diximus lib. 1. *Appendice X. pag. 437.*

Vigesimaseptima Octobris nomen Sancti *Bernwardi Hildesheimensis Episcopi*, a Coelestino III. inter Sanctos relati, ut patet ex Bulla Canonizationis in præcitato Codice sub num. XXIV. Huc revocari possumus, quæ scripsimus lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 9. num. 7.

Vigesimaseptima Novembris nomen Sancti *Virgiliti Episcopi Salisburgensis*, qui a Gregorio IX. in Sanctorum numerum relatus est, ejusque Constitutio in prædicto Codice Canonizationum extat ordine XLIII.

Vigesimaoctava ejusdem Mensis nomen Sancti *Jacobi Piceni*, quem, ut ex Bulla CIX., quam Fontanini Codex exhibet, compertum est, Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctorum numero sociavit. Frequentior de eodem occurrit memoria in Opere Nostro, si evolvantur, quæ dedimus in *Appendice lib. 1. pag. 437. lib. 2. pag. 34. num. 7., & cap. 51. num. 2., tum*

1748.

S. Petrus
Regalatus.

S. Nicolaus
Peregrinus.

S. Wilhelmus
Eboracensis.

S. Joannes
Franciscus
Regis.

S. Theobaldus
Eremita.

S. Camillus
de Lellis.

S. Franciscus
Solanus.

S. Stranislavus
Kestke.

S. Bernwardus
Episcopus
Hildesheimensis.

S. Virgilius
Episcopus
Salisburgensis.

S. Jacobus
Picenus.

etiara

S. Sturmii
Abbas Ful-
densis.

Nomen
BEATI sup-
posito SAN-
CTI titulo, a-
liquando im-
mutatur.

Multorum
studia, ut no-
va Beatorum
nomina
Martyrolo-
gio inseran-
tur.

Et tamen
reselluntur.

Satisfit alla-
tis in contra-
rium exem-
plis.

Argumen-
tum ex ince-
ditis Baronii
manuscriptis
petitur res-
citur.

Sanctorum
Index Marty-
rologio infe-
rendus, ab
Eruditis con-
ficitur.

etiam lib. 3. cap. 23. num. 9., cap. 24. num. 36., & cap. 30. num. 14.

Postremò in decimaseptimam Decembris diem retulimus nomen *Sancti Sturmii Abbatis Fuldensis*, de cujus Canonizatione ab Innocentio II. peracta, indubium extat Apostolice Constitutionis monumentum in mox relato Codice sub num. IX.

X. Fatemur, alia proferri posse Sanctorum nomina, cum a Nobis, tum a Nostris Prædecessoribus Sanctorum Canonis adscripta, quorum in ea, quam supra coordinavimus, Sanctorum serie nulla sit mentio. Id sanè fatemur: Non idèò tamen novæ Martyrologii Editionis integritati quidquam detrahitur. Aliquot nomina, veluti Vincentii de Paulis, Fidelis a a Signaringa, & aliorum, in anterioribus Editionibus, appposito *Beatorum* titulo, continentur. Supervacaneum idcirco duximus ea hic repetere: Hinc, supposito dumtaxat *Sancti* vocabulo, & veteri *Beatorum* titulo abrafo, ea intacta reliquimus. Quod si alia adhuc supersint Sanctorum nomina, quæ in superiori catalogo missa fecimus, nihil inde contra novam hanc Editionem licet opponere. Jam enim præmonuimus, sola eorum nomina, de quorum solemnitate Canonizatione nulla suboriri potest dubitatio, a Nobis fuisse superaddita. Quotquot igitur proferri possunt è Beatorum Sanctorumve censu, qui ejusmodi prærogativa carent, aut Romano Martyrologio nullo unquam tempore fuerunt adscripti, a Nobis omittuntur, quia ab eo, quod Nobis præscriptum, deviant instituto.

XI. Huc usque facili tramite, nullaque obsistente controversia, progressa res est. At verò diffusa per hanc Urbem fama, novam Martyrologii Romani Editionem adornari, Sanctorumque nomina in anterioribus Editionibus prætermissa, a Nobis in novam Martyrologii Tabulas referri; multorum excitata sunt studia, scripturis, atque lucubrationibus admota manus, preces additæ, ut quamplurima Sanctorum nomina in novum hunc Codicem conveherentur, quamvis de illorum Canonizatione nullum probatæ fidei suppeteret monumentum. Alii Servorum Dei, Beatorum alii ostendebant nomina, quorum nonnulla Sanctorum titulo decorata sunt, & cultu immemorabili, hoc est spatio annorum centum ante Urbani VIII. Prædecessoris Nostris Decreta illis exhibito, nobilitata. Ad hæc, eorumdem cultum a Sacra Rituum Congregatione maturo judicio expensum, atque probatum; Cultus item extensionem, Missa & Officio, nec non Lætionibus vel de communi, vel etiam propriis pro peculiari quadam Familia, vel Diocesi concessis, confirmatam, totis urgebant viribus. Quo argumentorum genere ea attingitur controversiæ pars, quæ dicitur de casu excepto a Decretis Summi Pontificis Urbani VIII., de qua fusiore stylo a Nobis actum est *tomo 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 17. & cap. 24.*

XII. Ab hisce tamen petitionibus facili negotio Nos expedivimus. Cum enim, juxta præstitutos a Nobis Canones, non liceat in Martyrologium referre nomina illorum, qui post sedulum super virtutibus, atque miraculis examen, solemniter in Beatorum dumtaxat numero recensentur; potiori jure nefas erit Martyrologio illos accensere, qui ex nuda cultus immemorabilis approbatione, Beatificati dicuntur per æquipollens; eorum tamen virtutes nec discussæ, nec probatæ fuerunt, antequam pro cultu immemorabilis judicium prodiret; ideoque ad trutinam revocandæ sunt, ut eorum Causa ad Canonizationem progrediatur. Haud immeritò igitur oblatas Nobis petitiones rejecimus; atque ut æquiori animo Postulatores acquiescerent, ea item addidimus, quæ oportu-

nè ad rem hanc a Nobis fuerunt exposita *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 18. n. 2. & seqq.* ubi de Cultus augmento cum Missa & Officio, uberius tractavimus.

XIII. Sat novimus, Prædecessores Nostris in Romano Martyrologio aliquando scripsisse nomina eorum, qui solemniter, atque, ut a-junt, formaliter in Beatorum numerum relati non fuerant, sed tantummodò per æquipollens, discussio videlicet, ac probato eorum dumtaxat cultu immemorabili, juxta præscriptum Decretorum Urbani Octavi. Prædecessorum Nostrorum facta veneramur; quominus verò hac in parte eorum vestigiis inhæreamus, ea, quam supra dedimus; monet ratio; ne scilicet a statutis Regulis, quas accuratè servandas Nobis proposuimus, pedem moveamus. Præterea, si Martyrologio omnia adjiciantur nomina eorum, quorum cultum immemorabilem Sacra Rituum Congregatio probavit, ingens Nominum accedet multitudo, quemadmodum ex Nostris *lib. 2. de Canonizatione Sanctorum* licet colligere. Cumque horum numerus in dies magis adaugeatur, brevi fiet, ut Romanum Martyrologium tot auctum nominibus in maximum volumen excrescat.

XIV. Ut Sacræ Eruditionis, ac Theologicæ facultatis studia magis excolantur, instituitur Academiam quavis feria secunda cujuslibet hebdomadis coram Nobis habendam, ut quotquot ad eam conveniunt docti, ac præstantes Viri, stata vice atque ordine, suas sive de Ecclesiastica Historia, sive de re Liturgica, sive etiam de Sacris Canonibus, ac Theologicis controversiis, proferant lucubrationes. Ex his nonnulli, qui soluto Conventu, ad privata colloquia a Nobis admittuntur, Nobis significarunt, inter cætera Manuscripta, quæ in insigni Bibliotheca Vallicellana servantur, plura esse splendida quidem monumenta ad Venerabilem Virum Cardinalem Baronium transmissa, quibus probatur, aliqua Sanctorum nomina in Romano Martyrologio immeritò fuisse prætermissa; ideoque, eodem Baronio judice, in novam Martyrologii Editionem, quando eam fieri contingeret, esse transferenda. Indicium hoc de invento thesauro libenti animo excepimus. Hinc nulla interposita mora, chartas & monumenta omnia ad nos deferri curavimus, evolvimus, inspeximus; sed, contra præconceptam expectationem, nihil, aut ferè nihil ad rem hanc opportunum adinvenimus. Imò verò, quod peculiari admiratione dignum est, tantum abest, ut egregius ille Cardinalis propensior fuerit ad inferenda in novam Martyrologii Editionem Sanctorum illorum nomina, ut potius, sicut è brevioribus quibusdam notis ab illo additis licuit arguere, in oppositam sententiam descendere videatur. Enimverò citè animadvertit, nomenclurum illorum seriem, aut solos Dei Servos comprehendere, quorum cultus angustis peculiarium locorum finibus continetur; aut sub latiori Sanctorum titulo Beatos dumtaxat attingere, quorum nomina, juxta eas, quas supra memoravimus Regulas, Romano Martyrologio accenseri non solent.

XV. Hac cura seposita, successit alia, quam Eruditorum studia, ac labores Nobis excitaverunt. Hi namque nocturna diurnaque manu versantes Acta Sanctorum a doctis Bollandianis collecta, plura item vetera Martyrologia, Acta Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti a Patre Mabillonio edita, aliaque Ecclesiasticæ Eruditionis monumenta, quibus nostra ætas abundat, uberem Sanctorum Indicem Nobis exhibuerunt, ut nova Sanctorum copia Romanum Martyrologium ditesceret. Neque a ratione, vel æquitate alienum putabant, quod petebatur. Cum enim ex præfato *lib. 4. part. 2. cap. 18.*

1748.

1748.

Citra injuriam exploditur.

Exempla Martyrologio petita, non afficiunt.

Alii leviores quamdam Martyrologii emendationem suadent.

num. 11. Operis Nostri, cognoverint inscribendos esse Romano Martyrologio non solum eos, de quorum Canonizatione ex Litteris Apostolicis sub plumbo constat, sed & illos, qui ex veteri more, ac ritu priscae Ecclesiae temporibus observato, priusquam Apostolica Sedes Beatificationum & Canonizationum Causas sibi dumtaxat cognoscendas, & definiendas reservasset, in Sanctorum Catalogum fuerant relati; hoc eodem argumento usi sunt, ut Sanctorum illorum nomina, quorum par erat causa, & conditio, meritum in Martyrologio tenerent locum.

XVI. Et horum tamen vota, ac postulata inania dimisimus. Haud inficimur, Martyrologio esse inscribendos non solum eos, qui juxta recentem Ecclesiae disciplinam, sed & eos, qui juxta veterem Ecclesiae ritum in Sanctorum numerum relati sunt. Verum si ejusmodi ritum, atque usum antiquiori aeo in more positum introspeciamus, patebit eos Sanctorum factis fuisse adscriptos, quorum Cultus suam novit originem ab approbatione Episcoporum, in quorum Dioecesi Servi Dei ex hac vita ad caelestem Patriam translati sunt: Hinc paulatim ex una ad aliam Ecclesiam, tandemque in universum Orbem Catholicum Cultus ille diffusus est, non sine expressa, aut saltem tacita Romani Pontificis consensione, ut fusiori sermone demonstravimus in lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 6. num. 9. At verò Sanctorum nomina in oblato elencho descripta, Cultus quem modò descripsimus, earent prerogativa; sive Cultus initia, sive progressum, sive etiam propagationem ad veterem Ecclesiae disciplinam exigamus. Nulli ergo irrogatur injuria, si prolixam nominum series Nobis tradita, in Romano Martyrologio translata non fuerit; esto plerique illorum, quos series illa complectitur, ad ea revocentur tempora, quae novam Ecclesiae disciplinam super Causarum Beatificationum, & Canonizationum cognitione anteverunt.

XVII. Quod si nonnulla, vel ex ipso Romano Martyrologio produci possint exempla Sanctorum, qui supremum diem in Domino clausurunt, cum adhuc vetustior illa de Sanctorum Canonizatione vigeret disciplina, quamvis eorum Cultus extra unius, vel alterius Dioecesis fines protensus olim non fuerit, nec etiam hodie pretendatur; haec tamen exempla tanta non sunt, ut ab ea, quam semel statuimus, sententia, animus nostrum divellant. Jam enim supra monuimus, atque hic constanter repetimus, Nobis fuisse propositum, novam Martyrologii Editionem adornare, salvis tamen, atque integris, quoad fieri poterit, antea factis Martyrologii correctionibus, usque servatis Regulis, quae post emendationes illas statuta sunt. Cum ergo a praestitutis hisce Regulis ille recedat, qui aut Beatorum nomina, aut memoriam Saactorum, qui juxta veterem Ecclesiae ritum, vel juxta recentem Ecclesiae disciplinam in Canonem relati non sunt, Romano Martyrologio inscribit, extra tritam hanc semitam pedem efferre noluimus; quidquid senserint alii, qui rationem, ac methodum hac in parte dissimilem sequi maluerunt.

XVIII. Quae huc usque diximus ea sunt, ut & animi Nostri sensus satis aperiant, & ab ulterioribus molestiis Nos eximant. Verum ne dum alienis postulationibus, Nostrique curis finis impositus. Fas aliquando, ut in Nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 17. num. 9. & 10. animadvertimus, Sedem Apostolicam adire, atque illi, ea qua decet animi demissione, proponere errati alicujus, quod in Martyrologium irrepit, emendationem. Hinc non desuere, qui hujusce libertatis pratextu, leviores quamdam Romani Martyrologii

recensionem obtineri posse putarint. Non enim, ut ipsi aebant, aut Nostro consilio, aut Nostro id repugnat Insuperato de servandis correctionibus pridem habitis; Siquidem unius vel alterius loci immutatio usque adeo levis est, ut ullo, aut fere nullo habeatur in pretio.

XIX. Ex iis verò, qui peculiari emendatione indigent locis, quartam Decembris diem innuebant, cui Clementis Alexandrini nomen inscriberemus; recentiorum Eruditorum aliquibus aegre ferentibus, nomen Viri doctrina & pietate conspicui, in Romano Martyrologio fuisse praeteritum. Hanc controversiam intactam relinqui nova haec, quam curamus, Editio non patitur; Hinc operae pretium duximus, Apostolicas inter sollicitudines, quibus assidue gravamur, sedulo inquirere, quidnam cum veteres, tum recentes Ecclesiastici Scriptores de Clemente Alexandrino, cujus causam tractandam suscipimus, litteris consignaverint.

XX. Vixit Clemens tertio Ecclesiae saeculo ineunte; Praeceptorem coluit Pantanum, qui Stoicam Philosophiam professus est, antequam Christianae Religioni nomen daret; discipulum habuit Origenem. Alexandrinae Ecclesiae fuit Presbyter; ibique celeberrima ejusdem Ecclesiae Scholae praefuit. Eusebius Pamphili, qui sub quarti saeculi initia floruit, lib. 6. *Historiae Ecclesiasticae* cap. 14. affert fragmentum Epistolae Sancti Alexandri Episcopi Hierosolymitani ad Origenem scriptae, in qua Sancti titulo Clemens donatur: *Patres agnoscimus*, inquit, *Beatos illos, qui viam Nobis praeverunt. . . & Sanctum Clementem Dominum item meum, qui me plurimum adjuravit.* Sanctus Hieronymus in libro de *Scriptoribus Ecclesiasticis*, quem circa finem saeculi quarti elucubravit, fere geminas congerit laudes ab eodem Sancto Alexandro Clementi tributas hisce verbis: *Hac vobis, domini ac fratres, scripta transmissi per Clementem Beatum Presbyterum Virum illustrem, & probatum. Theodoretus* quinto saeculo clarus, lib. 1. *Hereticarum Fabularum* cap. 6. Clementem vocat *Virum Sanctum*; cui consonat *Chronicon Paschale*, ubi Chronici Auctor pag. 7. haec habet: *Clemens Sanctissimus Alexandrinae Ecclesiae Presbyter.* Eodem in sensu Sanctus Maximus Monachus Constantinopolitanus, cujus aetas ad septimum Ecclesiae saeculum revocatur, affert fragmentum quoddam ex lib. de *Providentia*, quem dicit esse *Sanctissimi Clementis Presbyteri Alexandrini*, ut legitur in *tomo 2. Operum Sancti Maximi* Versionis, atque Editionis Patris Combesis pag. 144. Succinit Joannes Damascenus octavi saeculi Scriptor notissimus, qui, in *Tractatu de duabus Christi voluntatibus*, cujus fragmentum producitur inter *veterum Scriptorum testimonia*, quae *tomo 1. Operum Clementis Alexandrini* Editionis Oxoniensis praemittuntur, pari laude Clementem *Beatum* appellat. Missa facimus elogium, quibus Clementis doctrina commendatur; eum omnium loco esse possit, quod Sanctus Hieronymus in lib. de *Scriptoribus Ecclesiasticis* cap. 38. ipsius Clementis Operibus tribuit, ita scribens: *Feruntur ejus insignia volumina pleneque Eruditionis, & Eloquentiae, tam de Scripturis Divinis, quam de seculari literatura instrumentis; & in Epistola ad Magnum: Quid in illis indoctum? imò quid non è media Philosophia est?*

XXI. Eadem ferè, quae veteres Scriptores de Clementis sanctitate affirmant, repetunt Authores quamplurimi, qui recentiori aeo claruerunt. Id verò cuique compertum erit, qui consulat *tomum 2. Operum Clementis praefatae Editionis Oxoniensis* pag. 1041. in *notis ad num. 8.*, *tomum 1. Bibliothecae Concistoriae Patris Combesis* pag. 9. Patrem Ruinart ad *Acta Martyrum* pag. 135., Patrem Honoratum a Sancta Maria in locis quamplurimis Operis, cui titulus,

Animad-

Propositorum controverfias de Clementis Alexandrini nomine.

Veterum Scriptorum de Clementis sanctitate & doctrina suffragia.

Additulae tur Recentes.

Animadversiones in Regulas, & usum Critices, Patrem A. brussel de ab. sibus Critice tom. 2. pag. 53., Natalem Alexandrum tom. 3. Editionis Parisiensis pag. 307. Patrem Calmet lib. 56. Historie universalis tomo 5. pag. 72. & seqq. num. 106. & num. 109.

Martyrologia quam plurima, Usuardi cum primis, Clementi fa-vent.

XXII. Præterea in Martyrologio Usuardi quarta Decembris die occurrit memoria Sancti Clementis, ejusdem scilicet Clementis, de quo loquimur. Hæc Martyrologio addi possunt, & alia posteriora, nimirum Vespucii editum anno 1486., Maurolyii anno 1568., Galesinii anno 1578., Ferrarii, & aliorum, quæ missa facimus. Tantam enim sibi vindicat auctoritatem unum Usuardi Martyrologium, ut robur, & firmitas aliunde frustra petatur. Ex quo factum, ut Scriptores plurimi, qui Sancti titulum Clementi Alexandrino conciliarunt, Usuardi sententiam pretendentes, quantumque sive invidiam, sive censuram effugerint, uti ratiocinantur Patres Bollandiani tomo 6. mensis Maji pag. 777. num. 13., Baillet ad diem 4. Decembris tomo 3. pag. 65. & seqq. Tillemont tomo 3. pag. 195. Haud satis igitur Clementis Alexandrini decori consuluisse videtur Cardinalis Baronius, qui Clementis nomen, quod in Usuardi Martyrologio perlegerat, in Romanum Martyrologium non transtulit.

Alii, Clementis errores denegant.

XXIII. Neque hic sistunt Clementis Patroni, ex quorum sententia hæcenus loquuti sumus. Multam illis ingerit difficultatem Gelasii Papæ Decretum, quo Clementis Alexandrini Opera apocryphis accensentur; Non enim levis suspicio est Gelasii Decretum in causa fuisse, ne hujusmodi Clementis nomen Romanis fastis inferberetur, ut scitè animadvertunt celebres Patres Bollandiani tomo 7. Junii in notis ad Martyrologium Usuardi. Hinc, ut ab hoc obice sese expediant, qui Clementis causam tuentur, nullum non movent lapidem, ut Clementis Opera ab erroribus aut prorsus vindicent, aut saltem excusent. Pater Nourry in apparatu ad Bibliothecam Maximam Sanctorum Patrum tomo 1. lib. 3. summa diligentia, ac eruditione, singula Clementis Opera recenset, illustrat, atque ab erroribus, quorum insimulantur, purgare contendit. Ceillier tomo 2. de Scripioribus Ecclesiasticis cap. 26. num. 14. pag. 314. errores quidem non diffidet, sed alienos, atque ab Hæreticis insertos affirmat. Pari conatu in alio Opere, cui titulus, *Apologia Moralis Sanctorum Ecclesiæ Patrum cap. 2.* maculas omnes, quas Joannes Barbeirac in Clemente Alexandrino detegit, conatur diluere. Calmet in Opere, & loco supra relatis fatetur, errores, qui in Clementis Operibus occurrunt, non esse Clementis foetum, sed ab eo in aliena sententia; quam deinde refellit, produci.

Excusant alii.

XXIV. Alii verò ex Clementis Fautoribus, cum fateri cogantur, Clementem Alexandrinum non in alieno, sed re ipsa in proprio sensu alicubi errasse, aliam ineunt viam, ut reatum, quem omnino excludere nequeunt, saltem imminuant, atque in benigniorem partem excipiant. Dupinius tomo 1. Bibliotheca pag. 208. Editionis Parisiensis anno 1698. Clementem ait lapsum, quo tempore Christianæ Religionis Mysteriis nondum erat satis instructus. Annatus in Apparatu Theologiae positivæ lib. 4. art. 7. Operum Clementis Alexandrini Indicem texit, & quæ contra objiciuntur, studet evertere. Bollandiani Patres de Gelasii censura contra Clementis Opera multum solliciti, tomo 4. mensis Julii in egregia Dissertatione de divisione Apostolorum pag. 12. num. 27. probare conantur, duos exitisse Clementes Alexandrinos cognomines, ideòque Gelasii Decretum, quod alterius Clemen-

tis Opuscula rejicit, de alio quodam Clemente, non etiam de eo, de quo hic agimus, esse intelligendum. Joannes Baptista Poza Gelasiani Decreti verba penitus introspicens, in Apologia, quam scripsit ad Summum Pontificem Urbanum VIII., ut Opus suum, quod inscribitur *Eucidarium*, vindicaret, pag. 3. a tergo censet, Gelasiani Decreti vim eam non esse, ut Opera omnia proferbat, quæ inter Apocrypha enumerat; sed illud duntaxat discriminis statuisse inter Opera, quæ publicè, cum Divina Officia peragebantur, legi poterant; & ea, quæ non nisi privatae Læctioni permittebantur; quo in sensu Clementis Opera dici putat Apocrypha, quòd inter Divina Officia publica illorum Læctio, non etiam privata inter domesticos parietes vetaretur. Hanc sententiam sequitur Galesinus in *Adnotationibus*, quas Martyrologio suo addidit sub die 4. Decembris, ubi de Clementis Alexandrini Operibus ita loquitur: *Sunt tamen ejus Opera, ex Gelasii Sanctione, in Apocryphis, ita scilicet, quemadmodum Covarruvius interpretatur, ut cautè privatim legantur, publicè autem in Ecclesia nullo sanè modo.*

XXV. Hæc sunt, quæ a Scripioribus cum vetustis, tum recentioribus, nedum Catholicis, sed etiam Heterodoxis colligere licuit, atque huc transferre, non inani quadam affectatæ eruditionis ostentatione, sed eo duntaxat consilio, ut quæ Clementi Alexandrino favere videntur, citra simulationem, omnium oculis subjiceremus. Hæc verò tanta non sunt, ut Nos inducant in eorum sententiam, qua Clementis hujusmodi nomen Martyrologio Romano inscribendum putant. Rationes quibus innituntur, infra dabimus; non ut de Clementis Alexandrini laudibus quidquam detrahamus, sed ut pateant graviiores difficultates, quæ Nobis impedimento sunt, quominus Clementis nomen, quidquid sit de ejus doctrina, ac probitate, in Romanum Martyrologium inferamus.

XXVI. Prima, quæ difficultatem ingerit, ratio petitur a veterum Scripiorum silentio de moribus, ac vita Clementis Alexandrini. Unus Eusebius Pampili lib. 6. cap. 11. *Historie Ecclesiasticæ* affert fragmentum Epistolæ Alexandri, qui Jerosolymorum rexit Ecclesiam, multa sanè cum laude de Clemente loquentis; quo eodem monumento Hieronymus, ut supra adnotavimus, in libro de Scripioribus Ecclesiasticis usus est. Ita verò se habet Eusebii locus: *Porro has Litteras, Domini Fratres, per Beatum Presbyterum Clementem ad Vos misi, Vram virtute præditum, & probatum, quem Vos & nostis jam, & amplius cognoscetis. Qui quidem Dei nutu, & providentia, dum hic apud Nos præfens esset, Ecclesiam Christi & confirmavit, & magnopere anxio. Et si verò hæc verba, interprete Henrico Valesio, qui hac in re Divum Hieronymum sequitur, de Clemente Alexandrino sint accipienda, nihil inde colligitur, quod præcipuam quamdam insignemque Clementis prodat Sanctitatem, cujus idcirco illustre monumentum Martyrologii Tabulis sit consignandum. Non enim in una, vel altera bonorum Operum specie, Sanctitas, de qua hic loquimur, sita est, sed virtutibus in gradu heroico assidue exercitis, atque ad obitum usque productis, probatur. Quocirca licet hic repetere, quod Calmet loco superius indicato scriptum reliquit de Clemente Alexandrino: Nos memoris vite quam peregit, & mortis quam obiit, destitui. Præterquamquod Eusebii hominis Ariani testimonium favore Clementis Alexandrini, tamquam infidum ab iis traducitur, qui aliqua Arianismi semina in Clementis Operibus introspiciunt; In quorum numero*

Graviiores, quæ Clementi obfunt difficultates, proponuntur.

Veterum Scripiorum de Clementis Sanctitate silentium.

1748.

Nulla de
Cultu Cle-
menti exhi-
bito vola,
aut vesti-
gium.

Clementis
Opera mul-
tis suspecta.

Gravior in
eodem Ope-
ra ex Gelasia-
no Decreto
Censura.

habendus Petavius, qui *tomo 2. Theologicorum Dogmatum lib. 1. cap. 4. n. 1.* ita Clementem fugillat: *Naturam, ait, Filii Omnipotentis Deo citimam esse; quod Platonici, & Ariani Dogmatis indolem sapit.*

XXVII. Altera ratio sic habet: Nullum monumentum, imò nec ullum quidem vestigium superest Cuitus, quem aliqua Ecclesia, aut Diocesis, expresso vel tacito Catholici Episcopi assensu, exhibuerit Clementi Alexandrino. Parum verò refert, eum vita cessisse, antequàm in Ecclesia Dei mos invalesceret publico cultu honorandi inelytos Christi Confessores; qui mos in Ecclesia cum Orientali tum Occidentali non nisi quarto Ecclesie sæculo primùm incepit, ut Eruditi conveniunt, Nosque probavimus *lib. 1. Operis de Canonizatione Cap. 5. num. 3. & seq.* Etenim neminem latet, priscos Ecclesie Fideles, ex præcepta animisq; indita veræ Sanctitatis opinione, vel ipsos Confessores, qui in Domino obdormiverant, cultu publico venerari consuevisse, etiamsi hac de re solemnisi disciplina ac ritus nondum ab Ecclesia fuisset introductus.

XXVIII. Tertia sequitur ratio, quæ Clementis Alexandrini Opera, sin minus erronea, saltem suspecta, Nobis inspicenda proponit. Etenim verò Petavius, cujus verba supra recitavimus, Clementem Arianismi insinuat; esto Nourry in *Apparatu tomo 1. pag. 683. & seq.* & *pag. 952. & seq.* hanc labem amoliri contendat. Cassiodorus hoc de Commentariis Clementis Alexandrini in Canonicas Epistolas iudicium profert *tomo 2. suorum Operum, de Institutione Divinarum Litterarum cap. 8. In Epistolis autem Canonicis Clemens Alexandrinus Presbyter, qui & Stromateus vocatur, idest in Epistola Sancti Petri prima, Sancti Joannis prima & secunda, & Jacobi, quedam atticis sermone declaravit, ubi multa quidem subtiliter, sed aliqua incaute locutus est, quæ Nos ita transferri fecimus in Latinum, ut, exclusis quibusdam offendiculis, purificata doctrina ejus securius posset hauriri.* Aliquod & hic sibi querunt effugium Clementis Patroni, agentes hoc Opus, in quo multa improbantur, non ipsi quidem Clementi, sed alteri incerto Authori tribuendum. Libros octo Hypotyposion, sive Institutionum, multis sceleris erroribus affirmat Photius, qui in Codice 109. suæ Bibliothecæ longum illorum atexit Indicem, atque ita profequitur: *Quin etiam & alia id genus sexcenta blasphema voce nugatur, sive ipse, sive quis alius ejus personam indutus; plane ut octo ipsos Libros hisce Blasphemiarum portentis, de istis identidem disserendo, ac sparsim, atque confusè veluti stupore percussus, Scripturas producendo, repleverit.* Graviora quidem sunt hæc; ea tamen intelligenda esse non de erroribus, in quos Clemens lapsus fuerit, sed de iis, quos ille ex aliena sententia refert, atque refellit, sentiant nonnulli, qui Clementis partibus impensius student. Addunt insuper, arduum sane esse, rectam ferre sententiam de memorato Clementis Opere, quod nusquam existit, aut certè integrum non habetur, ut Calmet in loco superius citato ratiocinatur.

XXIX. Eadem tamen contra eos Clementis libros, qui & Clementem norunt authorem, & Eruditorum teruntur manibus (hi verò sunt libri Pædagogii, Stromatum libri, alique numero pauci) obijciuntur incommoda. De hisce Operibus scribit Aubertus Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica Fabricii cap. 38. pag. 112. In libris ejus nonnullæ sententiæ occurrunt, quæ errorem sapient.* Miræo præverat Venerabilis Cardinalis Bellarminus, qui Clementis Opera in celeberrimis adversus Hæreticos controversiis tractandis diligenter inspexit, subalioque iudicio examinavit. *Non desunt (ita ille, in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis) in hoc insigni Auctore sententiæ aliquæ, quæ errorem sapient,*

quas in libris nostris Controversiarum notavimus &c. Utrum autem sententiæ illæ ab Hæreticis insertæ sint, ut aliqui piè credunt, an Auctori more humano exciderint, ignoramus. Alia Scriptorum testimonia missa facimus, cum non levem de Clementis Operibus ingerat suspicionem censura Decreti Gelasiani, quod ex antiquissimo Codice Palatino Bibliothecæ Vaticanæ a Julio Fontano Archiepiscopo Ancyrano editum est in *Appendice Antiquitatum Hortæ pag. 317. & seqq. primæ Editionis.* Hocce Decretum, ut prænotavimus, Clementis Opera recenset inter Apocrypha; non eo quidem in sensu, ut earum publicam dumtaxat lætionem, non etiam privatam interdicit; sed verius, quòd Opera illa erroribus sint aspersa; quam interpretationem sequuntur, & probant Doujat de *Prænotionibus Canonicis lib. 2. cap. 48. num. 1. in fine*, Cardinalis Bellarminus de *Scriptoribus Ecclesiasticis, in Clemente Alexandrino*, Carolus Dufresne in *Glossario Ver. Apocrypha*, Pagi in *vita Gelasii num. 4. pag. 227.*, Magri in *Vocabulario Ecclesiastico Ver. Apocrypha.*

XXX. Quisquis citra partium studia, maturo iudicio secum expendat, quæ a Nobis hucusque prolata sunt, profectò fateri cogitur Clementis Alexandrini doctrinam dubiam saltem suspectamque esse de erroribus, quibus avertendis Clementis Fautores animum torquent, atque a variis interpretationibus, effugis, exceptionibus, præsidium quarunt, ne gravior in Opera illa intorqueatur sententia. In hoc autem rerum statu, nemo qui sapiat, affirmabit Clementis Alexandrini nomen Martyrologi Romani venerando Codici esse inscribendum. Enimverò quamvis Magni Constantini nomen in Græcorum Menologio inter Sanctos fuerit relatum; quamvis de cultu in Ecclesia Orientali illi exhibitò nulla suboriatur dubitatio; nihilominus in Martyrologium Romanum Magni Constantini memoria nunquam translata est, quòd illum aut Hæresi Ariana aspersum, aut in Arianos propensorem fuisse, nonnulli fuerint suspicati; quam tamen maculam Bollandiani Patres *tomo 5. mensis M. j. die 21. & Natalis Alexander tomo 4. Historia Ecclesiastica dissert. 24.* a tanto Viro student amoliri. Percurrenda item, quæ à Nobis in hanc rem scripta sunt in *lib. 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 36. num. 16.*, & novissimè à Costadono in *suis Observationibus super veterem Tabulam Græcam num. 14.*

XXXI. Neque ad rem faciunt, quæ opponuntur exempla, alterum Hilarii Arelatenensis Episcopi, alterum Vincentii Lirinensis, quorum uterque, nimirum Hilarius die quinta, Vincentius verò die vigesimaquarta Maji, in Martyrologio Romano commemoratur, quamvis eorum doctrina Semipelagianismi labe fuerit aspersa. Siquidem, etsi Viros illos Semipelagianismi errore tactos concederemus, quod tamen plures denegant, qui Catholicam eorum sententiam egregiè tuentur; excusandi tamen, si quid humani hæc in parte illis exciderit; nondum enim Catholica doctrina supremo Apostolicæ Sedis iudicio fuerat definita, ut in *lib. 2. Operis de Canonizatione cap. 29.* pluribus disputavimus. At contra Clemens Alexandrinus in ea Catholicæ Religionis Dogmata, quæ pridem statuta fuerant, & inconcussis Ecclesie Decretis firmata, peccasse creditur: Cum igitur planè dissimilia sint, quæ producuntur exempla, imò eritò doctus Pater Halloix *tomo 2. Scriptorum Illustrum Ecclesie Orientalis in notis ad vitam Pantani cap. 2.* conqueritur, se vehementer mirari, quòd in Martyrologio Romano nomina aliorum veterum Patrum, qui in varios errores lapsi fuerant, describantur, nomen verò Clementis Alexandrini nullibi reperiat.

XXXII. Nec majoris momenti sunt cætera, quæ pro Clemente Alexandrino superius relata

Clementis
erroribus
pectus, a
Martyro-
logio ex-
cluden-
dus.

Quæ oppo-
nuntur e-
xempla,
Clementis
causam non
juvant.

Quo in sen-
su daverit ni-
tulo Cle-
mentis dante-
tur.

1748.

sunt; atque illud cum primis, quod *Beati*, ac *Sancti* nomine a multis donetur. Horum agmen, uti vidimus, ducit Eusebius, cujus verba è Sancti Alexandri Jerosolymitani Epistola deprompta supra produximus, quæ juxta Versionem Henrici Valefii ita sonant, *Sanctum Clementem Dominum item meum*. Verùm si verborum proprietatem ad Græcum textum exigamus, *Sacer* potius, quam *Sanctus* Clemens vocandus est; ita namque Græcus sermo habet, *τὸν ἱεγὸν κληρωτα*. Sed etsi ultro daremus, *Sancti* a *Beati* nomen Clementi Alexandrino fuisse tributum, non idèdè tamen de singulari illius Sanctitate judicium ferendum est. *Sancti* denominatio primis Ecclesiæ temporibus Religionis potius, quam Christiani profitebantur, quam probati cujusque moris indicium erat. *Qui oim Christiani*, inquit Spondanus in *Epitome Anathemæ Cardinalis Baronii ad ann. Christi 43. num. 4.*, *idem nominabantur Sancti*, ut a *Paulo* saepe ac *Luca*, postèrsue *Ignatio*, *Philone*, *Polyeacpo*, *Tertulliano*, & aliis. Hinc ut in *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum par. 2. cap. 27. num. 14.* satis probavimus, unus *Sancti* titulus par non est, ut Corpora, quæ ex Catacumbis efferantur, sacro Cultu donentur; sicut enim pranotavimus, in primavæ Ecclesiæ *Sancti* vocabulum nec vitæ Sanctitatem, nec Martyrium pro Christi nomine toleratum, sed Christianæ Religionis, quæ cuique Fidelium communis erat, integritatem declarabat. Successu temporis, ut Spondanus animadvertit, *Sancti* titulus ad peculiarem vitæ sanctimoniam significandam translatus est: *Demum*, sic ille prosequitur, *obtinuit usus, ut illi tantummodo Sancti in Ecclesiâ dicerentur, qui eminentiori probatorique fulgerent morum sanctitudinè*. In hac postèriore acceptione haud facillè prudens Scriptor *Sancti* nomen Clementi Alexandrino hodie tribueret; aut si quid tale illi exideret, veniam peteret, ut reverè petiit Combessius. *De Sancti titulo, quo eum aliquando ornavit Combessius, veniam petiit, Bibliotheca Concionatoria tomo 1. pag. 9.*, verba sunt eruditi Domini Georgii in *suis notis, quas Martyrologio Adonis ad diem 19. Decembris* subjecit. Eodem pertinent, quæ diligens Scriptor Pater Michael a Sancto Joseph *tomo 2. pag. 39. suæ Bibliographiæ Criticæ Ver. Clemens*, de Sancti nomine, quo Clemens honoratur, adnotavit: *In Expurgatorio Hispano tomo 1. pag. 134. ubi præscribitur correctio Bibliothecæ veterum Patrum ad tom. 6. col. 235. deleri præcipitur titulus Divi apostolus Clementis*.

Quamplura Martyrologia Clementis non meminere.

XXXIII. Equidem nonnulla Martyrologia, ut supra indicavimus, Clementis meminere; sed & alia proferri possunt, in quibus nulla Clementis Alexandrini fit mentio. Nil tale occurrit in *tomo 3. Thesauri Anecdotorum Martene, & Durand; in tomo 6. amplissimæ Collectiōnis Veterum Scriptorum*, quæ ab idem accuratis Authoribus coordinatur; in *tomo 2. Spiritus Lucae & Acherii; in tomo 2. Antiquarum Lætionum Casij; in Martyrologio Florentini; in tomo 6. par. 2. mensis Junii Farram Bollandianorum*. esto multa, ac vetusta in hisce locis exhibeantur Martyrologia. Ufuardum sæculi noni Scriptorem primum fuisse, qui in suo Martyrologio Clementis Alexandrini nomen conscripserit, haud improbabili opinio est; Verùm nihil prohibet quominus, si res ita exigat, ab Ufuardi Martyrologio, aliquin multis de causis venerando, liceat aliquando recedere.

Prima Clementis mentio in Ufuardi Martyrologio.

XXXIV. Ufuardum cum primis Clementis nomen suo Martyrologio addidisse, affirmat Eruditus Sollerius in *suis ad Ufuardum notis sub die quarta Decembris*, quam sanè Sollerii sententiam verosimillimam arbitramur. Ufuardus enim in Opere suo adornando usus est præcedentibus Martyrologiis Hieronymi, Bedæ, Flori,

Rabani, Wandelberti, & Adonis, ut præclare offendit Anonymus Monachus Benedictinus Congregationis Sancti Mauri *pag. 8. suæ Præfationis ad sincerum Ufuardi Martyrologium*, quod Parisiis impressum est anno 1718. Cum autem in nullo ex præcedentibus Martyrologiis nomen Clementis legatur, haud temerè affirmare licet, Ufuardum omnium primum fuisse, qui Clementis nomen in suum Martyrologium intulerit; potissimum cum ipsemet Ufuardus, in Prologo, quem ad Carolum Calvum scripsit, atque in prælaudato Opere impressus legitur, disertè fateatur se nonnulla Sanctorum nomina, quæ in præcedentibus Martyrologiis deerant, Operi suo addidisse. *At si quid, præter quod ab illis accepi, in hoc Opere auctum, vel mutatum est, sagaci a me indagare id perquisitum agnosci poterit*. Hæc Ufuardus.

XXXV. Alia quidem sententia aridè Domini Georgii, qui in loco mox allato putat nomen Clementis ante Ufuardum ab Adone in suo Martyrologio fuisse descriptum. Verùm id longè facilius asseritur, quam probatur. Plurimi, & meritò quidem, Georgius facit Editionem Martyrologii Adonis, quam curandam suscepit Rosweyus, cujus exemplar extat *tomo 16. Bibliothecæ Patrum Editionis Lugdunensis anno 1677. de qua sic loquitur in Præfatione pag. 12. Quanti verò fecerimus Rosweydi Editionem, facillè intelliges, cum videris, ad illius fidem Nos omnia expressisse: nihil è textu detraxisse, sed ad scrupulum usque retinuisse omnia, & quæ ex Apographis nostris delibavimus, in varias Lectiones transfuisse*. Si tanta hujusc Editionis Georgii fides, cur ille Clementis nomen inserit, quod hæc probatissima Editio prætermittit? Equidem hæc provocat ad vetera Martyrologii Adonis exemplaria, quæ in *Cod. 511. 512. & 514. Bibliothecæ Vaticanæ* exhibentur; in quibus post Sancti Aviti Abbatis memoriam ita legimus: *Alexandria beati Clementis Presbyteri, qui in Divinarum Eruditionum Scholis quammaximè effloruit*. Verùm ipsa Codicum, qua scripti sunt, ætas, illorum auctoritatem hac in re dubiam evincit. Audiendus ipsemet Georgius in *Præfatione pag. 9. Alter, inquit, signatus num. 511., ex Specimine characteris, sæculo Christi undecimo scriptus esse mihi visus est; Reliqui verò duo signati num. 512. & 514. sæculo duodecimo exarati fuisse visi sunt*. Quocirca nec omnino antiqua, nec ab Adonis tempore parùm distita dicenda sunt tria illa Bibliothecæ Vaticanæ exemplaria, quæ plurimum sæculorum spatio ab Authoris ætate dissociantur. Ex quo & illud sequitur, fieri facillè potuisse, ut aliqui sequioris ævi Scriptores, pietatis, ac Religionis prætextu, privato consilio veteribus Martyrologiis nova Sanctorum nomina addiderint; quod multis exemplis, apud Eruditos, ipsumque Georgium satis frequentibus, illustrare possumus.

Accuratissima Martyrologii Adonis Editio Clementem prætermittit.

Facillè tamen do ab Ufuardi sententia discedere.

XXXVI. Hoc autem semel statuto, Ufuardum nempe primum fuisse, qui Clementis nomen in Martyrologium invexit, tanta profectò non est illius auctoritas, ut grande sit piaculum ab ea aliquando recedere; cum Nobis comperit sit, ejusmodi Martyrologii Lectionem primò in Monasteriis Benedictinis in usu fuisse; moxque ab aliis Ecclesiis fuisse adoptatam, ut in Opere *de Sanctorum Canonizatione lib. 4. par. 2. cap. 17. num. 3.* observavimus. Neque unum est, in quo Ufuardus fallitur, Clementis nomen. Si ea ad trutinam revocentur, quæ in Martyrologio Ufuardi circa Festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis enarrantur, & quorum a Nobis in Opere *de Festis Domini Nostri Jesu Christi, ejusque Beatissimæ Matris ad diem 15. Augusti* accurata fit mentio, fateri oportebit, Ufuardi testimonium esse rejiciendum, ubi

1748.

1748.

1748.

majora, ac meliora id fuaeant argumenta. Quæ cum ita sint, iis profectò assentiri non possumus, qui per summam injuriam reprehendunt eximios illos Viros a Gregorio XIII. Romani Martyrologii emendationi præpositos, quorum nomina in præcitato Operis Nostri loco *sub num. 5.* singillatim enumeravimus: Non enim ideò culpandi, quòd a Clementis Alexandrini nomine, cujus Ufuardi Martyrologium meminere, abstinerint. Enimverò argumentorum, quæ supra retulimus, tanta vis est, ut & Ufuardi testimonium infirmet, & Romani Martyrologii emendationem a quavis obtredatione, & censura prorsus eximat.

Alia de Severi Sulpicii nomine proponitur Controversia.

XXXVII. Absoluta de Clementis Alexandrini nomine controversia, alia succedit de Severo Sulpitio Sancti Martini discipulo. Martyrologii Correctores sub Gregorio XIII. hoc Elogium ad diem 29. Januarii apponendum censuerunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi discipuli Sancti Martini, virtutibus, & eruditione conspicui.* Qui verò Urbano VIII. mandante novam Martyrologii Emendationem instaurarunt, idem Elogium, verbis aliquot intermedis dumtaxat exclusis, ita contraxerunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi virtutibus, & eruditione conspicui.* Tota igitur circa voces illas, *Discipuli Sancti Martini*, versatur emendationum varietas, de qua multa scripserunt Patres Bollandiani ad diem 29. Januarii, in vita Sancti Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis §. 2. num. 12., Florentinius in Admonitione 11. quæ præponitur ejus Martyrologio pag. 51., Baillet ad diem 29. Januarii num. 1. & num. 4., Tillemontius tomo 10. Memoriarum, nota 5. super vita Sulpitii Severi, Gravelon tomo 12. Historia Ecclesiastica pag. 157. Romanæ Editionis anno 1717., alique complures, quibus & Nostrium de Canonizatione Opus addendum lib. 4. part. 2. cap. 17. num. 7.

Quenam Gregorianæ correctioni favent argumenta.

XXXVIII. Ut gravior hæc controversia pro meritis expendatur, illud in quo præcipuus difficultatis cardo sistit, inspicendum, an Sulpitius Severus Sancti Martini discipulus, fuerit, an non, Episcopus Bituricensis; ideòque jure, an injuria, verba illa *Discipuli Sancti Martini* fuerint expuncta. Correctores sub Gregorio affirmativam sententiam sequuti sunt; hinc duo illa in Elogio sociarunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli Sancti Martini.* Hanc ipsam Correctoribus insedissee opinionem testatur Cardinalis Baronius in suis ad Martyrologium notis sub die 29. Januarii. Neque verò hæc sententia omnimoda caret probabilitate; quandoquidem ea innitur additionibus a Molano factis ad Ufuardum, ubi ad diem 29. Januarii hæc habentur: *Bituricas civitate Sancti Sulpitii Severi Episcopi, & Confessoris, discipuli Beati Martini;* fulcitur testimonio Maurolici, qui in suo Martyrologio ad præcitatum diem ita scripsit, *Biturici Severi Præsulis, discipuli Sancti Martini;* & postremò juvatur Apologia, quam pro Sulpitio Severo discipulo Sancti Martini scripsit Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis, qui in eunte sæculo tertio decimo floruit. De hac Guiberti Apologia consulendus Hieronymus de Prato Veronensis, qui illam inseruit tomo 1. Operum Sulpitii Severi.

Hinc querere in emendationem sub Urbano institutam.

XXXIX. Hisce verò momentis nimium præfidentes insurgunt aliqui, atque in Martyrologii correctionem ætate Urbani factam subinfenssi, apertis verbis loquuntur simul, & obloquentur. Aut enim, ita ratiocinantur, locus est conjecturis supra propositis; jamque Gregoriana emendatio facta testaque servanda erat: Aut nova contra conjecturas illas supervenerunt monumenta, atque hoc in casu fatis erat Episcopi titulum Severo Sulpitio adimere, & interim, quæ sequuntur verba illa, *Discipuli Sancti*

Martini, immutata relinquere. Hoc autem temperamento posthabito, Martyrologium Romanum, ex nupera correctione, non uno, sed duplici gravatur incommodo; tum quia alter Sulpitius Severus Episcopus Bituricensis, a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo diversus, perperam effingitur; tum quia Sulpitius Severus discipulus Sancti Martini, de cujus laudibus Sanctus Paulinus Nolanus, Paulinus Petrocoriensis, Venantius Fortunatus, Gregorius Turonensis, alique palàm loquuntur, a Martyrologio expulditur, ac non sine injuria a vetustissima illa tituli Sanctitatis possessione deturbatur. *Valde autem Sulpitii Sanctimoniam commendat*, inquit Gerardus Joannes Vossius in vita Severi Sulpitii, quæ in fronte ejus Operum Editionis Amstelodami præponitur, quòd in Romano Martyrologio ejus memoria celebretur ad 4. Kalendas Februarii. Gemina occurrunt apud Patrem Brasichelli, qui ante Urbani VIII. emendationem ita de Severo Sulpitio loquitur in Indice librorum expurgandorum: *Ut interim omittamus Episcopatum, quem in incipit quibusdam conjecturis Baronius tomo 5. Annalium posuit; De Sanctitate tamen Severi Sulpitii, cujus tam illustre Elogium extat in Martyrologio Romano 29. Januarii, ambigere, nescio quàm tutum.* Hæc illi, qui Gregorianæ Correctioni favent impensiss.

XL. Hæc tamen iis non probantur, qui Severum Sulpitium Sancti Martini discipulum in plures errorum scopulos turpiter impegisse contendunt. Compertum namque est, eum jam ætate provecum erroribus Pelagianorum adhæsisse, & in suis Dialogis errores Millenariorum fuisse sequutum; ex quo Dialogi illi a Gelasio Pontifice in memorato de Ecclesiasticis libris Decreto, Apocryphis accensentur, hisce verbis: *Opuscula Posthumiani, & Galli Apocrypha;* qua in re conveniunt Scriptores non modo Heterodoxi, nempe Casimirus Oudinus de *Scriptoribus Ecclesiasticis sæculi quinti pag. 495.*, & Cave de *Scriptoribus Ecclesiasticis sæculi Nestoriani;* sed & Catholici Authores satis accurati, veluti Joannes Trithemius de *Scriptoribus Ecclesiasticis*, Cardinalis Bellarminus in eodem *Tractatu*, Philippus Labè in sua *Dissertatione Historica*, quæ præstat in tomo 7. *Operum Cardinalis Bellarmini Venetæ Editionis anno 1728.*, Natalis Alexander in *Historia Ecclesiastica sæculi quinti cap. 4. art. 2.*, Longeval in *Historia Ecclesiæ Gallicanæ tomo 1. lib. 3. pag. 397.*, Doujat in *Prænotionibus Canonis lib. 2. cap. 52. num. 5.* Quid verò ad hæc Sulpitii Patroni?

XLI. Reponunt, ejusmodi probra, quæ in Severum Sulpitium vibrantur, futilia planè esse ac inania; ideòque Martyrologii Reformatores sub Urbano, levi nimium innixos fundamento, Severi Sulpitii, qui Sanctum Martinum Præceptorem habuit, nomen è Martyrologii Codice expunxisse. Etenim, qui primus memoriæ mandavit, Sulpitium a Pelagianis deceptum, a Catholica Veritate declinasse, fuit Gennadius quinti sæculi Scriptor, de quo ita loquitur Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis in prælaudata Apologia: *quòd a Pelagianis seductus, in aliquo a regula Oribodoxæ Fidei exorbitaverit, nusquam omnino, nisi in solo legi Gennadio, qui, nescio utrum hoc alicubi & ipse legit, & an ex sola fama, quæ facta, & infecta loquitur, didicerit.* Addunt præterea, eundem Gennadium, & Sulpitii errores, & poenitentiam unà fociasse; quæ sanè tanta fuit, ut quoad vixit, perpetuum sibi silentium servandum indixerit, & reipsa servaverit: Si quid ergo peccavit, crimen illustri poenitentia delevit. Quod verò attinet ad Millenariorum errores, ad Gelasiani Decreti censuram, ad ea demum maledicta, quæ Joannes Clericus in Opera Severi Sulpitii Sancti Martini discipuli infenso congeffit stylo,

Sulpitius verus Pelagianus, & Millenarius adhæret.

Sunt qui vindicta & poenitentiam obtendant.

eadem

eadem repetunt, quæ prælaudatus Hieronymus de Prato in *Opere supra relato* in rem hanc scripsit, ut Severum Sulpitium ab impactis criminibus vindicaret. Illud tandem Sulpitii Fautores ingeminant, Correctores Urbani tempore modum nequaquam fervere; si quid enim castigatione dignum incidat, immutandum paupis erat, non omnino delendum. Quæ ferè ratione Saussajus in Martyrologio Gallicano, quod anno 1637. editum est, ad diem 29. Januarii ademit quidem Sulpitio Severo titulum Episcopi, sed cætera, quæ Sulpitium illum Sancti Martini discipulum fuisse demonstrant, intacta reliquit, hoc pacto: *Eodem die in Aquitania Pago Primuliaco, Sancti Severi Sulpitii Presbyteri & Confessoris, doctrinæ & Sanctimonie laude perillusis, qui Sancti Martini res gestas nitido stylo conscripsit, atque non minus acerbis expressit, quam calamo, paupertatis Cultor egregius, ac humilitatis persincerus Amator, cujus præconia ob claras sapientiæ dotes, & sublimem vitam institutum, Sanctus Paulinus Nola Episcopus efferens, magnifice profecutus est.*

Ratio potissima cur Sulpitii nomen Martyrologio non inscribatur.

XLII. Atque hæc quidem sunt, quæ de Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo cum ex Eruditorum colloquiis Nobiscum habitis, tum maxime ex privata librorum lectione Nobis licuit haurire. Nullum verò ex tanta rerum congerie satis efficax argumentum occurrit, quod Nostrium inducat animum, ut a Correctione, quæ sub Urbano VIII. peracta est, recedamus. Enimverò post accuratam causæ discussionem, illud tandem comperimus, universum oppositæ sententiæ Systema huic propositioni, quam axiomatis loco præsupponit, inniti, nimirum die 29. Januarii inscriptum fuisse in Romano Martyrologio nomen Sulpitii Severi discipuli Sancti Martini. Hinc querelæ illæ, atque repetitæ expostulationes, ob non servatam hanc saltem Elogii partem, *Discipuli Sancti Martini*, si fortè Episcopatus insignia Severo Sulpitio minus conveniant, Verùm hæc præcipua erroris causa, quod ratiocinium, cui omni-modæ fides adhibetur, falso laborat supposito; unde sequitur, ut quæ supra extruitur argumentorum moles, sponte sua corruat.

Status Controversiæ Reformato-ribus sub Urbano bene peripetus.

XLIII. Id verò exploratum cuique erit, si ad ea, quæ Martyrologii Reformato-ribus sub Urbano Pontifice bene peripeta erant, animum convertamus. Norant hi, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio sub die 29. Januarii fit mentio, reverè Episcopum Bituricensem fuisse, cum hac in re omnia conveniant Martyrologia, quæ Gregorianam Correctionem ætate præcedunt. Norant item, Severum Sulpitium Sancti Martini discipulum nunquam ad Bituricensem Episcopatum fuisse evectum, quidquid Guibertus commentus fuerit, quem tamen Hieronymus de Prato in vita Sulpitii Severi discipuli Sancti Martini §. 13. ita refellit: *Pergit Guibertus narrans, Severum à Bituricensi Clero ex Monasterio adductum, Archiepiscopum ejus Urbis constitutum. Nihil magis repugnans veritati, quam Severum nostrum Bituricensem Episcopum fuisse.* Sed & illud, vel ex ipso Gennadio nosse poterant, Sulpitium Severum nonnisi Presbyterum fuisse; quod deinde recentiori ævo indubium reddidit gemina ejusdem Sulpitii Severi Epistola a Balutio reperta, & *Miscellaneorum* tomo 1. inserta, cujus inscriptio sic habet: *Epistola Sancti Sulpitii Severi Presbyteri.* Utramque Epistolam a Balutio collectam probat Tillemontius in *Adnotatione quinta ad vitam Sulpitii Severi Sancti Martini discipuli*; nec dissentit Hieronymus de Prato §. 10. *vita Sulpitii Severi*, monumentorum potius, quæ Balutius edidit, quam Gennadii, cujus fidem habet suspectam, autoritate commotus. Libet Hieronymi locum, est longiusculum, integrum

hic exscribere: *Uno itaque, inquit, Gemadii testimonio innititur Severi Presbyteratus, quod, tacentibus cæteris, quid valeat non video. Moneo tamen, Balutium in Miscellaneorum libro primo exhibere Epistolas duas Sulpitii Severi Presbyteri Aquitani, quas & Nos dabimus in Appendice tomi secundi, quarum utraque hunc præfert titulum: Epistola Sancti Severi Presbyteri; prima verò etiam hanc appositam habet coronidem: Explicite Epistola Severi Presbyteri ad Claudiam sororem suam. Itaque ni malimus ex auctoritate Gemadii huic nostro Severo, cui duæ illæ Epistolæ adscribendæ videntur, Presbyteri titulum a Librariis additum, aliquantulum hinc ejus sententiæ accederet momenti.*

XLIV. Falluntur ergo, qui putant Sulpitium Severum, cujus memoria incidit in diem 29. Januarii, esse discipulum Sancti Martini; cum Sulpitius ille Bituricensis Episcopus dicatur, hic verò sola Presbyteratus prærogativa præfulgeat. Ex qua præpostera sententiæ illud necessario sequitur, ut è duplici Sulpitio Severo, ministerio, ac dignitate planè dissimili, unus confletur, cui duo hæc simul conveniant, quod Episcopus Bituricensis fuerit, itemque discipulus Sancti Martini. Quo quid absurdius? Hæc tamen Personarum comixtio suam duxit originem ab Apologia Abbatis Gemblacensis, cujus opinio Sigonium, Galefinium, Victorem, Gifelinum, alioque plures in eundem errorem pertraxit.

XLV. Neque egregios illos Viros, qui Martyrologii emendationem sub Urbano excuderunt, latuit absurda hæc opinio; quamvis compertum sit, nihil de ea rejicienda fuisse sollicitos. Cum enim certò nosset, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio ad diem 29. Januarii, Episcopum Bituricensem fuisse, ideoque planè diversum a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo, nihil illis curæ fuit ea ad examen vocare, quæ contra posteriorem Sulpitium Severum opponi solent, ne alioqui extra præstitutos fines vagari viderentur. Huic quæstioni locus quidem fuisset, si de Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo aut in Martyrologium inferendo, aut inde expungendo, judicium insitueretur. Verùm cum nil tale in disputationem veniret, rem hanc intactam relinquere satius duxerunt. Quod enim ad hujusce Sulpitii sanctitatem attinet, nemo est ex antiquis Scripto-ribus, qui eum Sancti titulo exornet: *Sane ab antiquis Sanctitatis titulo haud decoratur; ita legimus in Bibliographia Patris Michaelis tomo 4. pag. 55.* Quod si apud Saussajum, & Petrum de Natalibus, Sancti nomine aliquando donetur, nihil inde conficitur; jam enim præmonuit Longeval in *Historia Ecclesiastica Ecclesia Gallicanae tomo 1. lib. 3. pag. 397. in not. sub lit. A.* optandum esse, ambos ea auctoritate fuisse donatos, quam non habebant, & quam habere sibi falso persuaserant.

XLVI. Quæ de Martyrologii correctione Urbani tempore instituta, ac de methodo, quam Reformatores sibi servandam proposuerunt, huc usque narravimus, Historiæ veritati, quæ ex Actis Congregationis indubia est, planè consonant. Rei gestæ seriem paucis hic repetere, nec inutile erit, nec injucundum. Die 27. Januarii 1628. habita est celeberrima Congregatio coram Cardinali de Torres, cui, præter alios, interfuere Fortunatus Scacchus, Bartholomæus Gavantus, Terentius Alciatus, & Hilarion Abbas Sanctæ Crucis in Jerusalem, ut ex Actis, quæ recensentur in *Codice 1240. Manuscriptorum insignis Bibliotheca Barberina pag. 527.* manifestum est. Primo loco igitur vetus Elogium ex Martyrologio jussu Gregorii XIII. castigato productum est, atque inter Acta relatam, cujus tenor, qui sequitur: *Januarii 29.*

Sub uno Sulpitii Severi nomine duo recensendi.

Controversiam de Sulpitio Presbytero Correctores non attingunt.

Acta Congregationis, quæ sub Urbano habita est, producuntur.

1748.

1748.

apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli Sancti Martini. Quid de ejusmodi Elogio senserint egregii Viri, quæ emendatio erat concedita, ex Historica, quam subijcimus, narratione audiamus: Videbatur hoc loco agi de eo, qui scripsit vitam Sancti Martini, qui tamen mortuus est Presbyter, non Episcopus, & incidit in Errores Origenis, & Pelagii, licet resipuerit, testibus Gennadio, Bellarmino de Scriptoribus Ecclesiasticis, & Baronio in Annalibus. Fuit alius hujus nominis Episcopus Bituricensis ex Antonio Democar in Catalogo Episcoporum Bituricensium, qui tamen non vixit, nisi longè post Sanctum Martinum Turonensem Episcopum, cujus fuit alioquin imitator, ex Petro de Natalibus. Quibus omnibus consideratis, decretum est deleri ea verba, Discipuli Sancti Martini, ut de Episcopo Bituricensi statim intelligatur Martyrologii textus, non de alio discipulo Sancti Martini, & Scriptoris vita.

Sulpitii duo, uterque Bituricensis Episcopus, numerantur.

XLVII. Quæ verba cum satis aperta sint, nullique ambagibus involuta, nihil iis, quæ supra retulimus, addendum superest. Hoc unum, antequam controversiæ finem imponamus, juvat hic adnotare, duos nimirum Sulpitios Episcopos Bituricenses extitisse, quibus nihil commune est cum Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo. Primus obiit an. 591., alter vita cessit anno 694. De priori loquitur Martyrologium die 29. Januarii, posteriorem die 17. ejusdem mensis commemorat. Ne nominis, atque Episcopatus affinitas confusionem pareret, alteri cognomen Severi, alteri Pii cognomen est additum; Hinc de altero Sulpitio die 17. Januarii legitur: *Apud Bituricas depositio Sancti Sulpitii Episcopi cognomento Pii, cujus vita, & mors pretiosa gloriosis miraculis commendatur.* De Sulpitio, qui Severus cognominatur, non etiam de alio, qui Pius vulgò audit, excitatur controversia, sit ne a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo secernendus; quæ tamen controversia post correctionem Urbani VIII. è medio sublata est. De gemino Sulpitio Bituricensi Episcopo consulendus Cardinalis Baronius tomo 5. *Romana Editionis ad ann. Christi 431. §. Sed illud hic considerandum; & in Notis ad Martyrologium Romanum die 29. Januarii, Patres Bollandiani die 29. Januarii in vita Sancti Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis §. 2. num. 12., Mabillonius in Annalibus Benedictinis lib. 2. num. 91. ad an. 624., & in Actis Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti Sec. 2. ad ann. 644. in Observationibus præviis ad vitam Sancti Sulpitii Pii num. 1., Dionysius Sammarthanus in Gallia Christiana tomo 2. editionis Parisiensis anno 1720. pag. 14. num. 25., & pag. 16. n. 19., Le Coingt in Annalibus Ecclesiasticis Francorum ad ann. Christi 591. pag. 392. ubi ad rem nostram ita scribit luculentissimè: In Cathedra Bituricensi duo sederunt Sulpitii: Hic Severi nomen obtinuit, ut ab altero distingueretur, cui cognomen Pii cessit; atque inde factum est, ut a posterioris ævi Scriptoribus discipulus Sancti Martini prædicaretur, ac talis in Martyrologium Romanum irreperet quarto Kalendas Februarii, donec Urbani VIII. Romani Pontificis auctoritate abrase sunt ille voces Discipuli Sancti Martini, his dumtaxat servatis: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, virtutibus, & eruditione conspicui.* Consulendi quoque Annatus lib. 4. *Theologiæ positivæ art. 26., & Dominicus Georgius in notis ad Martyrologium Adonis die 17. Januarii.**

Bollandiani instant pro Theodori Pontificis nomine; sed rejiciuntur;

XLVIII. Eruditissimis Patribus Bollandianis tomo 3. mensis Maji die 14. pag. 263. mirum planè subit, quòd in Romano Martyrologio Theodori Summi Pontificis nomen nullibi occurrat, cum illius expressa fiat mentio in gemino Martyrologio Florentino, altero Magni Ducis Etruriæ, altero Senatoris Strozzi; quibus &

illud ascendendum, quod Florentiæ typis excusum est anno 1486. Hinc ea Bollandianorum expostulatio: *Contigit hæc depositio, seu potius ejus (Theodori) obitus hæc die 14. Maji ann. 649.; sed, quod miramur, nullis aliis fastis, maxime Romanis, ejus nomen infernum reperimus.* Quæ verba de Theodoro I. Summo Pontifice intelligenda esse temporis definita ratio demonstrat; cum Theodorus II. post dies viginti in Pontificatu actos ex hac vita migraverit anno 901. Bollandianis adhæret Franciscus Pagi in *Vita Theodori I. tomo 1. Breviarii Romanorum Pontificum.* Mirari tamen desinet quisquis animadvertat, Correctores Romanos ea tantum in Martyrologium transfuisse Sanctorum nomina, quæ ex veteribus probatisque Martyrologiis petebantur. Porrò tantam auctoritatem recentis Martyrologiis conciliandam non esse arbitrati sunt: Hinc, cum alia deficerent monumenta, uni Codicum illorum fidei acquiescere noluerunt.

XLIX. Quod verò satis mirari non possumus, illud est, Siricii Pontificis nomine, quod vetusta æque ac probata exhibent quamplura Martyrologia, quæ a Bollandianis commemorantur tomo 3. *Februarii pag. 282.* Nosque infra indicabimus, Romani Martyrologii Codicem tamdiu caruisse. Ubi primum post Gregorianam Correctionem innotuit, ejusmodi Pontificis nomen in diem 26. Novembris relatum non fuisse, Clarus Vir Franciscus Maria Florentinus doctam scripsit Exercitationem, quæ in *Martyrologii suis notis ad dictam Novembris diem jacet ordine XVI.,* in qua multa sanè cum laude, ac eruditione demonstrat, quàm consentaneum sit, ut tanti Pontificis nomine Martyrologium dicitur. At Florentini lucubratiōe suo caruit effectu, cum nonnisi post absolutam Martyrologii correctionem, Romam pervenerit. Iterum instituta Urbani VIII. tempore nova Martyrologii correctione, nulla de Siricii nomine incidit mentio, quia nulli curæ fuit ejusmodi causam, qua decebat vi, & alacritate, tractandam suscipere. Cum verò Clemente X. Ecclesiæ clavum gubernante, Sacror. Rituum Congregationis Basilicæ Lateranensis Officia propria Sanctorum Romanæ Ecclesiæ Pontificum concessisset, Siricio prætermisso, rursus de hujusce Pontificis Sanctitate, ejusque Officii concessione agi coeptum, irrito tamen eventu; siquidem Archiepiscopus Myræ, qui tunc temporis Promotoris Fidei munereungebatur, acriter obstitit, quòd Siricii nomen in Romano Martyrologio nunquam occurreret; Ea namque Sacræ Congregationis mens erat, ut Sanctorum Pontificum Romanorum, quorum nomina in Martyrologium relata fuerant, Officia concederentur. Et quoniam ipsemet Fidei Promotor in suis Animadversionibus obiter attigit rationes præcipuas, ob quas Siricii nomen in Martyrologii emendatione fuerat prætermisum; hinc monitu, atque hortatu bonæ memoriæ Cardinalis Casanattæ, celeberrimi Henricus Noris tum Augustiniani Ordinis Professor, mox communi plausu ab Innocentio XII. inter Romanæ Ecclesiæ Cardinales adscriptus, pro tuenda Siricii Pontificis Sanctitate, satis accuratam ac validam edidit Apologiam, quæ nulli tamen fuit usui; cum ea, quæ in Sacror. Rituum Congregatione agitabatur Causa de concessione Officiorum, ad exitum pervenisset, nec jam liceret post absolutum judicium, veterem excitare controversiam. En igitur Siricii Causam iteratò propositam, atque ad primævas silentii tenebras iterum redire jussum.

L. Tandem Nostra ætate, Nobisque id agentibus, novus de Siricio Pontifice recurrit sermo. Cum enim felicitis recordationis Clemens XI. Prædecessor Noster munus Promotoris Fidei,

Alia de Siricio Pontifice commemorantur, ut Notis de Siricio observatur.

Quæ nostra ætate pro Siricii Causa gesta sunt, enarrantur.

& deinde paucos post annos Præbendam Theologalem in Basilica Vaticana Nobis contulisset, e re Nostra fuit Sacror. Rituum Congregationi supplices offerre preces, ut quæ Basilicæ Lateranensis pridem concessa fuerant Sanctorum Pontificum Romanorum Officia, ad Capitulum Canonicos, & Clerum Basilicæ Vaticanæ extenderentur; quod obtinuimus. Similique exemplo commoti Basilicæ Liberianæ Canonici par Privilegium haud multo post impetrarunt. Tum verò opportunam occasionem nacli, Siricii causam urgere, & eximiam Florentiniæ exercitationem proferre cepimus. Cumque Nobis nuntiatum esset, celeberrimam a Cardinali Norisio super eodem argumento proculam fuisse lucubrationem, ad eam perquirendam curas animumque convertimus, ut validiori præsidio muniti, rursus Siricii causam delibendam proponeremus. Sed quamdiu Promotoris Fidei munus obivimus, Norisiana Dissertatio fuit Nobis impervia. Postquam verò singulari beneficentia Benedicti XIII. Prædecessoris Nostri ad Cardinalatus dignitatem ascendimus, quo tempore Scripturarum Cardinalis Casanatæ ad sacra Missarum Officia spectantium, indicium conficiebamus, ut Operis de Canonizatione Sanctorum, quod tùm meditabamur, bono ac utilitati prospiceremus, inopinatò optatissima illa Norisii Dissertatio ad Nostras pervenit manus; quam idcirco summa diligentia, ac fide exscribendam curavimus, ejusque exemplar unà cum aliis monumentis, quæ ex prælaudati Cardinalis Casanatæ scriptis accepimus, Nobiscum Anconam primò, mox Bononiam detulimus. Scripturarum memorati Cardinalis integra series in celeberrima Casanatensis Bibliotheca summa cura asservatur; quæ verò a Norisio proculca est lucubratio *tomo 4. ejus Operum Editionis Veronensis an. 1732. pag. 722. & seqq.* impressa est. Nec defuere ex recentioribus aliis, qui de gestis Sancti Siricii multa cum laude, ac eruditione differuerint. Consulendi inter cæteros Franciscus Pagi in *Breviario Romanorum Pontificum in vita Siricii*, & Antonius Pagi ejus Patruus in *Adnotationibus Criticis ad Annales Baronii*.

LII. Quæ cum ita sint, Nostro muneri deesse profecto videremur, si Nos, quibus de Siricii Pontificis Sanctitate multa præsto sunt argumenta, quam olim in minoribus curam suscepimus, ad Summi Pontificatus Apicem Divina miseratione evecli, ad optatum exitum non perduceremus. Hoc autem negotium, mutatis vicibus, dissimili ratione, ac methodo est hodie pertractandum. Olim Nos in filiorum numero positi, a Majoribus & Patribus, quæ gerenda essent, audiebamus: Jam verò cum è Filiorum statu, in Ecclesiæ Pastorem ac Patrem evaserimus, quid hac in re decernendum sit, aliis indicimus. Siricii Pontificis nomen Romano Martyrologio inscribendum censemus; neque idcirco anterioribus Martyrologiis Emendationibus; quæ Siricii nunquam meminere, aperte contradicimus. Unius quippè nominis additamentum, quod nova ac validissima suadent argumenta, aut præteritis correctionibus nihil officit, aut usque adeò levem infert varietatem, ut nullum, aut ferè nullum ex eo obveniat detrimentum.

LIII. Atque ut totius controversiæ status, qua decet methodo ac ordine pertractetur, rem universam in quatuor summa capita secernendam decernimus; ita nempe, ut primo loco inquiramus, quæ fuerit Siricii Pontificis, cum adhuc viveret, ac post ejus obitum, Sanctitatis fama: Secundò quænam Martyrologia, probarent ne, an potius suspectæ fidei, Siricii meminerint: Tertiò quænam contra Siricium militent rationes, ob quas ejus nomen Romano Martyro-

logio nunquam fuerit inscriptum: Postremò quodnam de hisce rationibus judicium ferendum sit; num scilicet eæ sibi consent, an veriùs futiles sint, ideoque explodendæ.

LIII. De Sanctitatis fama, quæ Siricium adhuc superstitem commendavit, splendidum suppetit testimonium Valentiniani Imperatoris in Epistola ad Pinianum Urbis Vicarium, sive Præfectum data. De Valentiniano hic loquimur non jam recentioris ætatis, cum nempe adhuc puer, blanditiis ac suasionibus Matris, Ariariorum erroribus imbuta, erat adhuc implicitus, sed Valentinianum producimus grandævum, sapientia & virtutibus instructum, quas Divus Ambrosius in Oratione in ejus obitu habita commemoravit. Porro Magnus hic Imperator suas ad Pinianum dedit Literas postquam Sanctus Siricius, rejecto Ursicino, qui schismate Romanam Ecclesiam turbaverat, concordiam Romani Populi acclamatione summus Ecclesiæ Pontifex renunciatus est. Hanc Epistolam ex veteri Codice Bibliothecæ Vaticanæ erutam, suis Annalibus inseruit Cardinalis Baronius *ad an. Christi 385.*, & Petrus Coustant *tomo 1. Epistolarum Romanorum Pontificum* edidit in ordine secundam inter eas, quæ Siricio Pontifici adscribuntur. Quid verò de Siricio senserit Valentinianus, quæ sequuntur verba demonstrant: *Proinde quoniam religiosum Siricium Antistitem Sanctitatis sic præesse Sacerdotio voluerunt, ut Ursicinum improbum acclamationibus violarent, nostro cum gaudio memoratus Episcopus ipse permaneat, Piniane carissime, ac jucundissime. Siquidem magnum innocentie, ac probitatis exemplum est, in una acclamatione & ipsum eligi, & cæteros improbari.*

LIV. Himerius Episcopus Tarraconensis Sanctum Damasum Siricii Decefforem, gravissimis de rebus ad Ecclesiasticam disciplinam spectantibus, more Majorum consuluerat. Himerii tamen Epistola Romam pervenit, cum jam Sanctus Pontifex Damasus ad Superos evolasset. Hinc qui Damaso successor datus est Siricius, rem confecit, atque hisce verbis Himerium est alloquutus: *Quia necesse nos erat in ejus labores curasque succedere, cui per Dei gratiam successimus in honorem.* Magna quidem Ecclesiæ Catholicæ utilitate, magnoque Ecclesiasticæ disciplinæ profectu, quidquid Himerius Damaso proposuerat, exposuit, declaravit, ac definivit Siricius, ut patet ex illius Epistola, quæ inter collectas a Petro Coustant occurrit ordine prima. Quam quidem Epistolam tot nominibus commendatam, usque adeò utilem ac necessariam, notis illustravit Cardinalis *de Aguirre tomo 2. Conciliorum Hispania dissertat. 5. in Epistolam Siricii Pontificis pag. 126. & seqq.* Esti namque Siricius solum Himerium alloquatur, decernit tamen, ut quæ ad unius consultam referpsit, ad omnium Coepiscoporum notitiam perveniant, nec eorum omnium dumtaxat, qui in Himerii Provincia erant constituti, sed præterea ad *Carthaginienses, ac Bænicos, Lusitanos, atque Gallicos*, vel ut in aliis manuscriptis legimus, *Gallicanos*, vel *Gallicianos*, hoc est Gallicæ Antistites universos. Ex quo factum, ut integerrimum Siricii responsum Clericorum mores in variis Orbis Catholici partibus corruptos emendaverit, ac pristinae integritati restituerit.

LV. Non levem Sancto Siricio conciliat laudem, quòd Coelibatus Legem in Clero firmaverit, ac pœnis in violatores indictis stabiliverit, ut liquet ex ejus Epistolis, & præsertim ex ea, quam memoratus Petrus Coustant exhibet ordine quintam. Hoc nixus fundamento Sanctus Innocentius I. in *Epistola ad Exuperium Episcopum*, quæ in præallata Collectione jacet ordine sexta, contra Diaconos & Presbyteros incontinentes, easdem pœnas, quas Siricius

Splendidum Valentiniani testimonium de Siricii Sanctitate.

Siricii epistola ad Himerium data, Authorem commendat.

Siricius Coelibatus Legem asseruit pœnisque indictis confirmat.

Summus Pontifex Siricio favet.

Controversiæ status in certa capita distribuitur.

pridem

pridem statuerat, exequendas decernit hisce verbis: *De his, & Divinarum Legum manifesta est disciplina, & beate recordationis Viri Siricu Episcopi monita evidentia commearunt, ut incontinentes in Officiis talibus positi, omni honore Ecclesiastico priventur, nec admittantur accedere ad Ministerium, quod sola continentia oportet impleri.* Eodem fultus praesidio Aeneas Episcopus Parisiensis nono Ecclesiae saeculo clarus, quem Lupus Ferrariensis Episcopus in Epistola 98. multis effert laudibus, quaestionem de Coelibatu contra Graecos pertractans, in libro contra eos scripto cap. 101. Apud d'Acherium *tomo 1. Spicilegii Editionis Parisiensis ann. 1723. pag. 133.* urget auctoritatem Epistolae quintae Siricii ad Episcopos Africae, quam his verbis extollit: *Sanctus Siricius Papa in Ecclesia Beati Petri Apostolorum Principis in Concilio residens, & Fratribus & Coepiscopis per Africam Ecclesiastica jura describens, inter caetera, haec de pudicitia inulit &c.*

Apostolicus zelus in Haereticos, praecipue in Jovinianum.

LVII. Praeterea ardens pietatis studium, & eximium Catholicae veritatis amorem ostendit Sanctus Siricius in damnandis erroribus Joviniani, aliorumque ejusdem sectae Haereticorum, ut ex verbis Epistolae septimae in praenarrata Constantii Collectione compertum est. *Apostoli secuti praecipuum, ita Siricius loquitur, quia aliter, quam quod accepimus, annuntiabant, omnium Nostrum tam Presbyterorum, & Diaconorum, quam etiam totius Cleri, unam sententiam fuisse sententiam, ut Jovinianus, Auxentius, Genialis, Germinator, Felix, Plotinus, Martinianus, Januarius, & Ingeniosus, qui incensores novae haereseos & blasphemiae inventi sunt, Divina sententia, & Nostrum judicio in perpetuum damnati extra Ecclesiam remanerent.* Apostolicam hanc Siricii Pontificis sollicitudinem, ac vigilantiam Sanctus Ambrosius una cum aliis Episcopis in Mediolanensi Concilio congregatis, summis effert laudibus, ac Pontificiae Sanctioni sese ultrò conformat. *Recognovimus (sic ad Siricum Ambrosius, alique Episcopi in Epistola octava memoratae Collectionis) Litteris Sanctitatis tuae boni Pastoris excubias, qui diligenter commissam tibi januam servas, & pia sollicitudine Christi Ovile custodias, dignus, quem oves Domini audiant, & sequantur; & in fine: Itaque Jovinianum, Auxentium, Germinatorem, Felicem, Plotinum, Genialem, Martinianum, Januarium, & Ingeniosum, quos Sanctitas tua damnavit, scias apud Nos quoque secundum judicium Tuum esse damnatos.*

Par Siricii sollicitudo contra Manichaeos, eorumque sectas.

LVII. Albo, sive Abbo Floriacensis de Siricio Papa memoriae tradidit, quod exosos habuerit omnes Haereticos, maxime Manichaeos. Enimvero cum Priscillianistas, qui cum Manichaeis in multis nefarie conveniebant, & scelerate conspirabant, Urbe ejicere armis Spiritualibus non potuisset, opem Theodosii imploravit, ejusque praesidio, quod summopere optabat, tandem obtinuit, ut prudeater conjicit Cardinalis Baronius *anno Christi 389. num. 63.* Haud impari sollicitudine ad coercendam audaciam Bonofitii Episcopi Macedoniae impie asserentis Beatae Virginem post incontaminatam Christi Domini Nativitatem alios filios peperisse, Episcoporum Concilium Capuae indixit, ut colligitur ex epistola nona inter eas, quas Constantius coordinavit. Plura adhuc ex aliis Siricii Epistolis, praesertim ex decima proferre possemus de singulari tanti Pontificis sollicitudine pro restituenda in Galliae partibus Ecclesiastica disciplina: Verum hanc provinciam iis tractandam relinquimus, qui Siricii Vitam, ac gesta commentariis illustranda suscipiant; quibus satis amplam de Siricii laudibus materiem suppeditant Anastasius, sive Auctor Pontificalis *tomo 3. Romanae Editionis*, & quae ab eruditis Viris Schelestrato, Altaserra, Bencinio, Blanchinio, Ciacconio, Somiero, ac Pagio subjiciuntur adnotationes.

LVIII. Ex dictis satis constat de fama Sanctitatis, quam Siricius vigilantissimus Ecclesiae Pastor, & Catholicae Religionis assertor, sibi adhuc vivens conciliavit. Nec minor, postquam è vivis excessit, invaluit opinio. S. Innocentius I. in Epistola prima Collectionis Constantii pari elogio commendat Damasum, Siricum, ejusque successorem Anastasium, ita scribens: *Cui etiam anteriores tanti ac tales viri Praedecessores mei Episcopi, idest sanctae memoriae Damasus, Siricius, atque supramemoratus vir (Anastasius) ita detulerunt &c.* Porro de Damasi, atque Anastasii sanctitate nemo dubitat. S. Leo in Epistola ad Anastasium affirmat se illi conferre Primatum super Illiici Ecclesias, *beatae recordationis Siricii exemplum sequutum.* Eodem in sensu Concilium I. Toletanum, quod paulò post obitum Sancti Siricii habitum est, Litteras Sanctae memoriae Ambrosii, & Sanctae memoriae Siricii multa cum laude commemorat. Ex quibus monumentis ritè expensis, Cardinalis Norisius in praecipua Dissertatione, & ante Norisium Florentinus in *Exercitatione 16. post diem 26. Novembris pag. 1006. & seqq.* solido inferunt ratiocinio, ejusmodi laudum titulos non Pontificiae dignitati dumtaxat, sed insuper vitae sanctitatis esse tribuendos, cum Siricius Summo Pontificatus honori multa ac splendida virtutum, Religionis, ac Pastoralis vigilantiae exempla bene sociaverit. Hinc illud Petri de Natalibus pro Siricio elogium: *Et postquam Sedem Apostolicam feliciter gubernasset, dormivit cum Patribus suis, & sepultus est ad Sanctum Petrum plenus Sanctitate.* Nec defunt in Scriptoribus, qui Petri de Natalibus aetatem praecessere, insignia de Siricii sanctitate documenta; Siquidem Hordericus Vitalis affirmat, *Siricum circa Gregem Dominicum valde fuisse sollicitum; & Luitprandus Horderico vetustior, Siricum sanctae memoriae Papam appellat.*

Testimonium de Siricii Sanctitate post ejus obitum.

LIX. Ad aliud Controversiae caput, quod Martyrologia considerat, in quibus de Sancto Siricio fit mentio, nostra haec oratio progreditur. Qua quidem in re non tam Codicum numero, quam eorum auctoritati studemus. Hinc Martyrologia, quae minori habentur in pretio, missa facimus; quibus ea item accensemus, quae Cyriacum Papam, hoc est Siricum, ut nonnulli perperam interpretantur, commemorant; nullus enim Cyriacus nomine, ut cuique notum, inter Summos Pontifices numeratur. Ea igitur, quae majoris momenti sunt Martyrologia inuamus, quae Sancti Siricii nomen praefereunt. Haec inter sese Nobis offert Martyrologium Bedae, Rabani, & Monasterii Sancti Cyriaci hujus aetate Urbis, quo toties usus est Cardinalis Baronius in Romani Martyrologii emendatione. Succurrit praeterea Martyrologium Ecclesiae Occidentalis editum a Florentino die 26. Septembris; nec non Antuerpiense, & Corbejense, utrumque antiquissimum, de quo ipsemet Florentinus in Notis. Alia insuper Martyrologia numerantur ab eodem Scriptore in citata Exercitatione 16., & a Patribus Bollandianis die 22. Februarii pag. 282., quorum aliqua nec Cardinalis Baronius, nec qui sequuti sunt Martyrologii Romani Reformatores nosse poterant, cum eorum aetate in Archivis, & Bibliothecis adhuc delitescerent. Hinc fortasse, ut prudens Florentinus haud temere suspicatur, Siricii nomen a Romano Martyrologio tandem absum, quòd Veteribus multa fuerint incognita, quae posterior aetas manifestavit: *Accidere facile potuit, quod nostra aetate inventa plura vetustioris Martyrologii exempla non viderint.*

Quamplura probata fidei Martyrologia Siricum notant.

LX. Hanc tamen Florentinii conjecturam non probant, qui multa, eaque non levia, contra Siricum objiciunt crimina, quae a Nobis singil-

Multa in Siricum objiciuntur crimina.

latin enumeranda sunt, ut tertium Controverſiæ caput, juxta propoſitam diviſionem, expediatur. Primo loco, vitio datur Siricio, quod in Apoſtolicis Litteris conſcribendis Sancti Hieronymi opera uſus non fuerit; qua in re nec Prædeceſſoris Damasi exemplum ſequutus eſt, nec Hieronymi fama ſatis conſuluit. Notum quippe eſt, Sanctum Hieronymum à Siricio neglectum, inimicorum calumniis ac maledictis uſque adeo fuiſſe obnoxium, ut coactus idcirco fuerit ex illorum conſpectu ſeſe proripere, atque ex Urbe diſcedere. Secundò, haud obſcuris indicis manifeſtum eſt, Siricium Pontificem ſin minus inſenſo, ſaitem minus æquo fuiſſe animo in Sanctum Paulinum Virum moribus, ac vita integerrimum. Tertio, improvidum nimis, ac tardam Siricii conſilium reprehenditur in rejiciendis Origeniſtis, eorumque hæreſi coercenda, cum in Ruſinum, & Melaniam, longam nimium patientiam adhibuerit; quam ob cauſam feſtinavit ex hac mortali vita educere illum Dominus, atque Anaſtaſium ſufficere acerrimum Origeniſtarum oppugnatorem.

LXI. Neque tria hæc, quæ in Siricium congeruntur crimina, quorum item meminere Florentinus, atque Norſicus, Noſque meminimus *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 5. ſub n. 4.*, gratis conſicta ſunt, ſed ex validis Eccleſiaſticae Hiſtoriae monumentis confirmantur. Quod enim ad Hieronymum Romæ malè habitum attinet, hæc habet Baronius ad annum Chriſti 385. *Cum autem non, ut Damafus fecerat, Siricius Papa in ſcribendis ejuſmodi Litteris Hieronymi opera ueretur, neque eum, ut ille, quod par erat, amplecteretur, atque ſoveret, mox Pontificis Romani deſtituit præſidio, idem Hieronymum acerbiffimos pati caput perſecutores, illos ſcilicet Clericos, quorum mores improbos ſcriptis editis ſugillaſſet.* De ſubſenſo Siricio in Paulinum animo, validum ex Epiftoſa i. ejuſdem Paulini ad Sulpitium Severum eruitur argumentum: Cum enim de Romanis Clericis ille conqueratur, hæc addit: *Quantum Nobis gratia Dominicæ detrimentum faciat Urbici Papæ ſuperba diſcretio &c.* quæ verba magnus Annalium Parens de Siricio interpretatur, ita ſcribens ad ann. Chriſti 394. *Jam puto, ſentis Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat, non alium quidem, quam qui tunc Romana præerat Eccleſiæ Pontificem, ipſum Siricium, quem inſenſum abſque cauſa aliqua, ut ait, pati coactus fuerit. Accidit planè Sanctum Paulinum juſte conqueri de Siricio Papa, atque aliis nonnullis Romane Eccleſiæ Clericis, de quibus etiam conquerſum vidimus Sanctum Hieronymum, quod ſæpe ſuperius diximus. Ut planè acciderit hæc ex parte malè audire Siricium, quod adverſus adeo inſignes Sanctitate & doctrina viros, ubique ſpectatos, fuerit commotus. Poſtremò de nimia contra Origeniſtas Siricii tarditate, ejuſque præcoci obitu teſtem habemus eundem Baronium ad ann. Chriſti 397. ubi ſic loquitur: *Cæterum quòd haud velociter Siricius periclitanti occasione Origenis errorum occurrit Eccleſiæ, quancitius, nempe anni ſequentis exordio, ex hac vita ſublatus eſt; erectusque ſuper Cathedram Petri acerrimus oppuginator Origeniſtarum hæreticorum Anaſtaſius Papa. Sæpe quidem, atque pavendis eſt demonſtratum exemplis, ut Pontifices illi, qui Cauſam fidei paulò ſegnius irallaverunt, ac remiſſius curaverunt, a Chriſto primario omnium Paſtore fuerint quam celeriter ex hac vita ſubducti; adeò ut manifeſte fuerit declaratum, ſummo jugie ſtudio, ſpeciali diligentia ſemper invigiſſe ſuper Romanam Eccleſiam Divinam Providentiam, ne qua vel levi ſaltem ſuſpitione hæretica contagionis aſpergeretur.**

LXII. An hæc, quæ in Siricium vibrantur tela, aliquod contra ejus Sanctitatem incorrup-

tumque gubernum inferant vulnus, ex quo Correctores ejus nomen Martyrologio non inferuerint, in hoc poſtremo Controverſiæ Capite ſuperèſt inquirendum. Cumque ex hiſtoricis monumentis Siricii crimina repetantur, hiſtorica veritas paulò accuratius examinanda. Ab iis, quæ Hieronymus paſſus eſt, curis atque moleſtiis, exordiamur. S. Hieronymus duodeviginti annos natus Romam acceſſit, ibique Grammaticæ, Rhetoricæ, ac Philoſophiæ Scholas frequentavit. Quinquennio Romæ commoratus, inde receſſit annum agens tertium ſupra vigefimum; neque ante Damasi Pontificis ætatem in Urbem reſtreſus eſt. Cum enim Damafus Generale Concilium Romæ habendum indixiſſet, ea occasione Hieronymus unà cum Paulino Antiocheno, & Epiphania Epifcopo Salaminiæ in Inſula Cypro, ruruſ Romam advenit. Tanti viri fama commotus Pontifex Damafus, erat quippe Hieronymus ſummo ingenio, excellenti doctrina, ſanctiſque moribus præditus, eum designavit, ut & ab Epiftoſis eſſet, & totus Orbis Conſultationibus, quæ ad Sedem Apoſtolicam mittebantur, reſponderet. Ex quo Sanctus Doctor intima Damasi familiaritate uſus eſt; & viciffim multo in honore a Damaso eſt habitus. De munere, quo apud Damafumungebatur, ita loquitur ipſe Hieronymus in Epiftoſa ad Ageruchiam: *Aut annos plurimos cum in chartis Eccleſiaſticis juvarem Damafum Romanæ Urbis Epifcopum, & Orientis, atque Occidentis Synodicis Conſultationibus reſponderem. Solo tamen triennii ſpatio conceditum ſibi munus obivit, quòd nonniſi triennii ſpatio Damafum habuerit ſuperſtitum.*

LXIII. Siricio in Damasi locum ſuſſecto, mirum dictu eſt quot motus, quantaque in Hieronymum excitatæ ſint turbæ; in quem idcirco tota penè Civitas commota videbatur; quòd ille ſub Pontifice Damaso multorum, quorum vitia, voce, ac ſcripto exagitaverat, odium, atque offenſionem incurriſſet. *Nos vitiiſ detractores, ſunt verba Hieronymi, offendiſſimus plurimos; & in præſatione ad librum Dydimi fatetur ſe cum eſſet in Babylone (hoc nomine Romam ſibi inſenſam appellat) expoſitum fuiſſe odio maledicæ Civitatis, & purpurata Meretricis. Mox in adverſarios inſurgens, ſubdit poſt pauca: *Ecce Pharifæorum conclamavit Senatus, & nullus Scriba, vel ſiclus (vel ut alii legunt, velificatus), ſed omnis quaſi indicto ſibi prælio doctrinarum, adverſus me imperitiæ factio conjuravit.**

LXIV. Liberioſorem hunc loquendi morem Ruſinus exprobat Hieronymo, ac miratur: *Quomodo de Urbe Roma, Deo ſavente, Capite Chriſtianorum, ea dicat, quæ dicebantur tunc, cum Gentiles in ea populi, & perſecutores Principes morabantur. Equior tamen Baronius rigidiora illa Sancti Doctoris verba ex juſto dolore potiùs, quam ex furore odiove prolata, explicat, ſi mulque excuſat ad ann. Chriſti 385. ita ſcribens: *At hic lector atende, hæc a Sancto Hieronymo ſcripta de inſcitia Romane Eccleſiæ Miniſtrorum, non ſic quidem accipienda eſſe, prout hyperbolicus ſonat ſermo, omnes Romane Eccleſiæ Clericos fuiſſe doctrina expertes, cum dicit, quòd nullus ibi Scriba vel ſiclus, nempe Doctor, ſed Pharifæi omnes, nempe ſceleſti, cautela verò, & hypocriſi ſcelera contegentes. Concedendum aliquid Hieronymo juſtiſſima cauſa indignanti, qui oculos in eos tantum converſos habens, a quibus contumeliis, & calumniis impeteretur, omnes illos pravos dixerit, & imperitos. Certè quidem, qui tempora hæc exactè conſiderat, intelliget planè hoc tempore coaluiſſe in Eccleſia Romana Clericos doctrina, atque ſcientia claros. Si quid ergo vehementiori ſtylo Hieronymus aliquando protulerit, venia dignum; non enim in probos, atque innoxios, ſed in eos;**

acceſſus; e-
gregiæ illius
dotes, multa-
que cum Dama-
ſo familia-
ritas.

Hierony-
mus Siricii
tempore
multis invi-
ſus, & quare.

Graviores
Hieronymi
contra Emu-
los querelæ
excufantur.

Horum cri-
minum veri-
tatem haud
diſſimulatur Ba-
ronius.

Hierony-
mi ad Urbem

quorum vitia damnaverat, sermonem convertit. Enimverò suis Epistolis Monachos infectatus fuerat, qui suæ Professionis oblii, vitio gulæ se dederant, divitum domos frequentabant, efferebantur superbia, superstitione tenebantur. Virgines quoque, quæ nimia familiaritate cum Viris versabantur, acriter reprehenderat. Hinc odia, obretractationes, ac maledicta pravorum hominum, qui insaniebant in medicum, a quo fanabantur.

Roma abijt, atque in Orientem secedit.

LXV. Quamdiu verò vixit Damasus, igneus ille inimicorum furor veluti doloso cinere tectus delituit. Tunc verò exarsit, incendiumque excitavit, cum, Damasus sublato, Siricius in Petri Cathedram evectus est. Innumeræ criminationes, calumniæ, ac irrisiones in Hieronymum congestæ, de quibus sic ille conqueitur: *Alius incessum meum calumniabatur & rixum; ille vului detrabebat; hic in simplicitate aliud suspicabatur.* Quocirca cum eò res pervenisset, ut jam vix sibi posset Hieronymus temperare, tandem Roma abijt; atque in agrum se recepit, ubi suas ad Marcellam dedit literas. Sed remotiorem secessum anhelans, oblata sibi opportunitate in Orientem abeundi, eò pergere statuit; jamque navigium conscensurus, ad A-fellam scripsit, suamque cum Paula, & Melania familiaritatem, quam maledicti criminabantur, egregiè vindicavit. Meminit quoque injuriarum, quas acceperat; fatetur tamen se æquo animo eas ferre, proposito sibi exemplo Christi Domini: qui a Judæis Seducor, & Dæmoniacus est habitus; tandemque concludit: *Scio per bonam, & malam famam perveniri ad Regna Cælorum.*

Nullæ Siricii partes quoad Hieronymum male habitum, & Roma abeundem.

LXVI. Cum igitur privato consilio, quod tamen pravorum hominum molestiæ excitavit, suum ab Urbe discessum Hieronymus decreverit, non est cur ullam discessus causam in Siricium refundamus, ut scite ratiocinatur Vir eruditus Dominicus Vallarsius in vita S. Hieronymi tom. 2. *Operum Sancti Doctoris Editionis Veronensis anno 1742. cap. 16. Neque ab eo, loquitur de Siricio, est illa consiliatationum Sancti Patris cum amulis malisque hominibus causa repetenda; sed ipse utique, quid causa fuerit, Hieronymus novit, & falsus est Epistola 40. Nos, iniquiens, vitii detrabentes, offendimus plurimos.* Sed nec illud Siricio opponi potest, quod Hieronymum in eum dignitatis gradum, quem Damasus illi contulerat, non restituit, ideoque tot bella, & contentiones in Hieronymum exarserint, quæ alioquin sub Siricii tutela Sanctus Doctor effugisset. Non enim cæco modo de rebus a Nostra ætate adeò diffitis iudicium ferendum est; neque conjecturis agendum, ubi in summa rerum caligine versamur. Quid? quod si illorum temporum, ac rerum conditionem spectemus, fortasse intelligi poterit, non sine causa Hieronymum a Siricii familiaritate fuisse sejunctum, ne alioquin, quæ in Hieronymum fervebant odia, in Siricium converterentur.

Haud culpandus Siricius, quod Hieronymi discessum non retardaverit.

LXVII. Abijt Roma Hieronymus non jam Siricio aut mandante, aut impellente, sed proprio actus consilio, atque illud Evangelii monitum sequutus: *Si vos persecuti fuerint in Civitate ista, fugite in aliam.* Poterat sanè Siricius prohibere ne Hieronymus ab Urbe recederet: nulla tamen, quæ Siricium obstringeret, urgebat lex. Neque Hieronymi opera, etsi Damasi tempore commendatissima, usque adeò necessaria erat sub Siricio, ut dempto Hieronymo, & Apostolico muneri ferendo, & totius Orbis Catholici Consultationibus expediendis impar esset Siricius, Sancti Doctoris præsidio destitutus. Constat enim è Pontificis Siricii Literis, ac responcionibus, nihil in iis occurrere, quod multum Pontificis pro Catholica Religione, atque Ecclesiastica disciplina studium

summpere non commendat: Adeò eximie illæ sunt, adeò solidæ, ac Pastoralis sollicitudinis, vigilantæ, ac majestatis zelo ubique referatæ: Hinc summo ab omnibus habentur in pretio, esto, inscio Hieronymo, fuerint conscriptæ. Petrus Constant in Præfatione, quam Siricii Literis anteposit, fatetur, *eum amore potius, quam autoritate populum vexisse.* Ne autem quis, Hieronymi sententiam sequutus, Siricium aut inexpertum, aut minus providum arbitretur, hæc subdit: *Quæ autem ad nos pervenerunt ipsius Scripta, summum fidei Catholica, & Canonice Disciplina servanda studium spirant.*

LXVIII. Si arcana Divinæ Providentiæ consilia scrutari liceret, duce Gennadio Massiliensi, vel alio, quisquis ille fuerit, Scriptore Vitæ S. Hieronymi, quam in citato tom. 11. Vallarsius edidit, haud dubitarem asserere, Deum, qui fatiis duxit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere, maximum ex conspuratione in Hieronymum Romæ facta, ejusque ab Urbe recessu elicitisse bonum; ut nimirum Sanctus Doctor a publicis negociis, & Urbis strepitu remotissimus, sacrarum Scripturarum studio totus vacaret, suasque vigilias, ac curas omnes, nullo prohibente, in præclarum illud Opus utilissimum æque, ac commendatissimum conferret. *Verum enimverò, ita loquitur scriptor vitæ apud Vallarsium pag. 243. hunc ego felicem dixerim, hujus fugæ eventum corrigentis Christi iudicio dispensatum, quem pravorum hominum persecutionibus parum fore existimo: scilicet, ut Romana Ecclesia Petri insituta regimine, omniumque veteris Testamenti librorum edocata veritate, Christo Deo volente, & Hieronymo speciali studio desudante, hebraicam quoque habeat veritatem; & Græcorum quorundam levitias, quæ sibi Romanos a se omnes Scripturas divinitus inspiratas accepisse plaudebat, eos habere, quod non habet, recognoscat.*

LXIX. Quæ hæcenus pro Siricio loquimus, ea profectò sunt, ut Sanctum Pontificem ab iis omnibus, quæ contra Divum Hieronymum illatæ fuerunt, injuriis, ac contumeliis prorsus eximant. Ne tamen in re tanti momenti quidquam intactum prætereamus, ad ea, quæ inter Siricium ac Hieronymum contigisse dicuntur, oculos convertamus. Sunt enim, qui privatas quasdam simulates obtrudant, quæ sicut Christianæ Charitatis legibus ad versantur, ita Siricii virtutibus, & Sanctitati obesse videntur. Nihil verò quæcumque in hanc rem proferri possunt argumenta, Nos commovent; aut enim falsa omnino sunt, aut si veritatis consonent, Siricium non lædunt, ut modò demonstrabimus.

LXX. Sanctus Hieronymus in ea fuit sententia, ut nullam irregularitatis notam contrahat, qui duas ante Baptismum, aut etiam unam ante, alteram post Baptismum, uxores ducat, modò priori defunctæ succedat conjux altera, ut multis in Epistola ad Oceanum probat argumētis. Hinc colligit Sanctus Doctor validam simul, ac licitam fuisse, Ordinationem Chariteri Episcopi in Hispania, qui nondum sacro tinctus lavacro, matrimonium semel contraxerat; moxque, uxore viduatus, aliam sibi sociaverat post Baptismum. Rentur aliqui hanc Hieronymi sententiam a Siricio sub ipsis Pontificatus initiis fuisse improbatam; ideoque Hieronymum illius assertorem, ex insigni æstimationis, ac famæ gradu, in quem conscenderat, excidisse. Huic opinioni adhæret memoratus Vallarsius in vita Sancti Hieronymi cap. 16.; sed negat, Siricium, qui sententiam illam rejecit, Hieronymi nomini ac famæ ullo pacto nocuisse: *Nemo hinc tamen sibi in animum inducat, eum quidem in Sanctum Doctorem commississe, unde is in aliorum criminationes atque odia incideret.* Sua

Vallario sit sententia : Nobis enim alia, quæ Siricii causam magis iuvat, aridet responsio. Enimverò Sanctus Siricius, cum in Epistola prima ad Himerium Episcopum Tarraconensem, tum in alia ad Episcopos Africæ, hoc unum statuit, bigamum scilicet habendum esse, qui aut duas uxores duxerit, aut unam, quæ virginitatem amisit, sibi sociaverit. Cæterum eam facti speciem, ac circumstantias de gemino ante Baptismum inito matrimonio, aut de confugio semel ante Baptismum, iterum post Baptismum contracto, de quibus Hieronymus loquitur, Siricius non attingit, ut ex capite 10. & 11. Epistolæ ad Himerium, & ex num. 4. & 5. Epistolæ ad Episcopos Africæ patet legenti. Ex quo sequitur, ut nec sententiam Hieronymi Siricius directè improberit, nec indirectè Sancti Doctoris nomini, ac dignitati quidquam detraxerit.

Eam tri-
men rejicit
Innocentius.

LXXI. Hieronymianam de Bigamis opinionem impugnavit S. Innocentius I. in Epistola secunda ad Victorium Episcopum Rothomagensis cap. 6., ubi non de bigamis generatim, quo in sensu Siricius loquutus novimus, sed de ipsa Bigamia ante Baptismum contracta, quam planè circumstantiam Hieronymus exprimit, apertè loquitur hæc verbis : *Ac ne ab aliquibus existimetur, ante Baptismum si forte quis accepit uxorem, & ea de sæculo recedente, alteram duxerit, in Baptismo esse dimissum, satis errat a regula, qui in Baptismo hoc putat dimitti. Remittuntur peccata, non acceptarum uxorum numerus aboletur : & post nonnulla : Quod si non putatur uxor esse computanda, quæ ante Baptismum ducta est ; ergo nec filii, qui ante Baptismum geniti sunt, pro filiis habebuntur. Immeritò igitur Siricio tribuitur, quod Innocentio I. adscribendum. Nec dissentit Baronius, qui ad ann. Christi 405. putat memoratam de Bigamis sententiam, quam S. Hieronymus Romæ tenuit, ab eodem Sancto Doctore majori contentione, ac nisu fuisse propugnatam in literis, quas ad Oceanum misit, ut Chariterii Episcopi Ordinationem vindicaret ; ideoque ab Innocentio potius, quam a Siricio eam fuisse improbatam. Petrus autem Coustant in Notis ad eandem Innocentii Epistolam pag. 751. prudenter observat, Sanctum Innocentium Siricii verba usurpassè, ut decerneret quidam statui oporteret de Marito, qui duas uxores ante Baptismum acceperat ; qua de re Siricius non loquitur, ut supra animadvertimus. In hoc, atque superiori decreto, ita Coustantius, Innocentius ita Siricii verba exseribit, ut in utroque de uxoris ante Baptismum ductis, de quibus Siricius nihil dixerat, quid sentiendum sit, sibi necessario definiendum duxerit. Utra eligatur sententia, Baronii, an Coustantii, Sancti Siricii causa egregiè vindicatur.*

Siricius
Hieronymi
sententiam
sequutus, Jo-
vinianum
damnat.

LXXII. Cum multa eloquentiæ vi, ac fervido in Dei gloriam & animarum salutem studio polleret Hieronymus, Jovianum seu Jovinianum novum Christianorum Epicurum vehementer infectus est : Qua in re tot tantisque laudibus virginitatem extulit, ut in quorundam suspicionem venerit, Sanctum Doctorem in extrema prolapsus, legitimas nuptias damnassee. Etsi verò a mente & consilio Hieronymi alienissimum id esset, nihilominus inanis rumor in Urbe invaluit, multosque in pravam hanc de Hieronymi doctrina suspensionem adduxit. Hinc Pammachius, qui D. Hieronymo intima familiaritate conjunctus erat, Opuscula omnia undequaque colligere, atque ex aliorum conspectu subducere studuit. Postquam verò Sanctus Doctor eximiam contra Jovinianum edidit Apologiam, in qua tenebras omnes, quas iniquus ille virginitatis impugnor obtenderat, ne Catholicæ veritatis lumen innotesceret, eloquentiæ, ac doctrinæ fulgore disiecit, Jovinianus a Siricio damnatus est. Porrò vel ex hac una Siricii sententia satis

patet quanto Catholicæ veritatis servandæ studio Sanctus Pontifex hæreticos oppugnaverit, & quo animo fuerit erga Hieronymum Catholicæ veritatis propugnatorem. *Assulsi tamen veritas, nec tantum se luculenter purgavit Hieronymus, sed ipsius Pammachii opera a Siricio damnatus est Jovinianus, quod idem est ac dicere, Siricius in sententiam Hieronymi iusse. Ita loquitur Florentinus in citata Exercitatione pag. 1004.*

LXXIII. Nondum tamen hac in re nodos omnes dissolvimus ; hinc ad seriem Historicam regrediamur oportet. Quo tempore gravior illa de Hieronymi doctrina contra Jovinianum, fervebat in Urbe disceptatio, Sanctus Doctor suam ad Pammachium scripsit Epistolam, quæ in tom. 1. Editionis Veronensis, est 49. in qua postquam meritas reddidit Amico grates, quod exemplaria Romæ suspecta prudens subtraxerit : *De Opusculis meis contra Jovinianum, quod & prudenter, & amanter feceris exemplaria subtrahendo, optime novi, subdit post pauca : Audio totius in te Urbis studia concitata : Audio Pontificis, & Populi voluntatem pari mente congruere. Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri. Hæc verbis expendendis intenus Florentinus in relata Exercitatione pag. 1003. sic fatur : Verum ea occasione Siricius commotum in Pammachium, ne dum in Hieronymum, ex omnibus ferè clamoribus ita idem Hieronymus affirmat : Audio totius in Te Urbis studia concitata ; Audio Pontificis, & populi voluntatem pari mente congruere. An verò amarulentum illud, quod sequitur, in Siricius iactatum sit, hæreo : Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri. Hæret ergo Florentinus, nec audeat hæc verba ad Siricius transferre. Quod si quis præfidentior, ea de Siricio intelligenda esse obfirmato animo contendat, tandem id dabimus ; ita tamen, ut nullo pacto Siricius ex Hieronymi testimonio Pontificatus honore indignum fuisse concedamus. Quidquid enim hac in re Sanctus Doctor ex aliena potius, quam ex propria sententia protulerit, ut infra explicabimus, profecto privata unius, vel alterius autoritas publico totius Romani Cleri populique iudicio non est antependenda. Cumque splendidum, atque inconcussum ex Valentiniani Imperatoris Epistola petatur argumentum de provida Siricii electione, ejusque innocentia, ac probitate, fideat oportet quicumque obtrektor, hujusce Elogii, quod pro Siricio Valentinianus attexit, autoritate convictus : *Magnum innocentia, & probitatis exemplum est, in una acclamatione & ipsum (Siricius) eligi, & ceteros improbari.**

Hieronymi
censura Siri-
cii sanctitati
non officit.

LXXIV. Sed neque lividam obtrektionis maculam Hieronymo inurendam censemus ; quidquid enim hac in parte illi excidit, quod Siricii sanctitati injurium videatur, inani potius illius credulitati, quam in senso in optimum Pontificem animo tribuendum. Potuit sanè Sancto Doctore contigisse, quod iis passim usuvenit, qui remotissimas regiones inhabitant, ut nimirum ex falso quopiam rumore Jerosolymam perlato, in errorem inductus, minus æquam de Siricii virtutibus, regimine, ac probitate conceperit opinionem. Quod animo imberbat, privatis ad amicum Pammachium literis aperuit ; atque ob eam, quæ inter amicos obtinet familiaritatem, fortasse minus cautus, de iis facilè locutus est, quæ ex incerto, atque inani rumore in vulgus disseminabantur. Accedit quòd litteras ad Pammachium Hieronymus dederit, quo tempore disceptatio contra Jovinianum adhuc fervebat, & Siricius populari urbis opinione deceptus, adversariis Hieronymi liberius fortasse, quam oportebat, favere videbatur. Hinc nova Hieronymum incesit suspicio, novus timor, qui tandem in voces, quæ Siricii integritati adversari videntur, erupit.

Hieronymi
in Siricius
duriora verba
exculantur.

Quo ferè pacto inter Colligantes occurrunt aliqui, qui cum bonam foveant causam, si Judicem in adversam partem propendere suspicantur, in Judicem ipsum insurgunt, obloquuntur, ejus laudibus obtreant, munere, quo fungitur, indignum affirmant; donec judicium, de quo sibi metuant, definiatur. Ubi verò juri consonam Judex sententiam tulit, versis vicibus, sermonem corrigunt, suspensionem exerantur, palinodiam recinunt, summamque Prætoris scientiam, atque integritatem commendant. Hæc eadem facillè Hieronymo possunt accommodari. Cum enim, pendulo adhuc judicio, anceps hæret ac dubius, de Siricio conqueritur; at contra re integra, & quavis suspitione remota, Siricium veneratur, ac multa cum laude commemorat, ut infra patebit.

Rejiciuntur, qui Hieronymum ex invidia loquutum putant.

LXXV. Hæc conjecturas amplectimur, quæ & Siricii sanctitati, & Hieronymi famæ ac dignitati bene consulunt. Eos namque averfamur, qui de celeberrimi Ecclesiæ Doctoris honore tuendo nihil planè solliciti, ut Siricium vindicent, damnant Hieronymum, in quem idcirco ne dum maledicentiæ, sed & invidiæ ac ambitus crimina congerunt. Ferunt enim illum secunda populi acclamatione in Damasi successorem propositum, sed mox in Electione Siricio posthabitu, verba illa in æmulum immerito sibi præpositum protulisse: *Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri. Præposteram hanc verborum Divi Hieronymi interpretationem refert Florentinus, quamvis eam omninò non approbet. At Nobis nullo modo ferenda videtur; non enim citra summam injuriam illud de Hieronymo aut sentire, aut etiam suspicari possumus, tantum Virum usque adè ambitus criminis abreptum fuisse, ut & futurum Pontificatum concupiverit & deperditum ingemuerit.*

Litteras Communicatorias Rufino traditas Hieronymus improbat, excusat Baronius.

LXXVI. Rufinus Roma discessurus, ut in Patriam reverteretur, Litteras Communicatorias a Siricio petit, & impetravit. Cardinalis Baronius rem hanc expendens ad ann. Christi 397. Siricium reprehendere non audet, cum nulla Sancto Pontifici causa suppeteret, cur petitas Litteras Rufino denegaret: *Sed quod ad Rufinum spectat, etsi profecturus Aquilejam solum patriam, petierit & acceperit ab ipso Siricio Romano Pontifice Communicatorias litteras, Catholicis tantum, ut sæpius diximus, impertiri solitas, minime cessit culpæ Siricio. Nam cum ipsa hæretica interpretatio Periarcho Origene, nomine careret Auctoris; nec à quo Præfatio illa esset scripta, liqueret; nihil est, quod Rufinum nondum detectum, imò Catholicum se clamantem, & ab omni hæresi se alienum extrinsecus profitentem, a communione extorrem facere deberet; nec Romana Sedis moris est, non convictum quempiam condemnare.* Hæc Baronius. Erant igitur Communicatorie Litteræ, Catholice communionis indicium, atque argumentum; quo sanè argumento Optatus usus est, ut ostenderet Ecclesias Africæ, quæ Cæciliani Ordinationem tuebantur, omnimodam cum Ecclesia Catholica servare communionem. *Sedit prior Petrus, loquitur de Cathedra Romana, & enumeratis Petri successoribus usque ad Siricium, ita prosequitur: Siricius hodie, qui noster est socius, cum quo nobis totius Orbis commercio Formatarum, Communicatorias intelligit, in una societatis communionem concordat. Hæc Litteras vaserimus Rufinus magnopere ostentavit venditavitque, præsertim post mortem Siricii, ratus sibi profuturas tempore Anastasi Pontificis, qui Siricio successit, ut Judicium contra se institutum aut effugeret, aut infirmaret. Quocirca Divus Hieronymus, cui prava Rufini indoles perspecta erat, Catholice Religionis studio actus in Epistola 127. ad Principiam tom. 1. ejus Operum Editionis Veronensis pag. 951., postquam Marcellam, quæ errori*

srenuè restiterat, egregie commendavit, Siricium simplicitatis quodammodo infimulat, quòd ex propriæ indolis ac probitatis mensura alienos mores metiretur, ac de iis judicium ferret. *Tunc Sancta Marcella, quæ diu se cohibuerat, ne per emulationem quidpiam facere videretur, postquam sensit fidem Apostolico ore laudatam in plerisque violari, ita ut Sacerdotes quoque, & nonnullos Monachorum, maximeque sæculi homines in assensum sui traberet; ac simplicitati illuderet Episcopi, qui de sui ingenio ceteros æstimabat; publice restitit, malens Deo placere, quam hominibus.*

LXXVII. Observat Cardinalis Baronius ad annum Christi 397. Siricium a Hieronymo non doli, aut gravioris criminis, sed simplicitatis dumtaxat infimulari: *Sugillat Sanctus Hieronymus Siricii Pape simplicitatem, non dolum. At Petrus Coustant in toties memorati Operis pag. 706. animadvertit, Rufinum tunc cum Litteras Communicatorias obtinuit, virum fuisse acris ingenii, multæ scientiæ, ac integræ famæ prærogativa commendatum; nondum enim, quod in imo pectore servabat virus, evomuerat: Eò autem facilius Rufinus sibi, ac sociis Litteras a Siricio impetravit humanitatis ac benevolentie plenas, quòd ille virtutis ac scientiæ fama clarus necdum male audisset. Qua de re opportunior infra, ubi Origenistarum causam tractabimus, redibit sermo. Quod verò ad Siricii simplicitatem atinet, idem Coustantius quamcumque criminis invidiam amoliri spondet, atque ita prosequitur: In suisstram suspensionem non facile abiit Christiana simplicitas, nec male de quoquam judicare amat, præsertim de illo, de quo nihil se menti offert, unde non rectè de illo sentiat. Culpanda igitur simplicitas, quæ a fatuitate nimiae credulitate proficiscitur; excusanda verò, quæ ortum ducit à Christiana charitate, cui illud peculiare est, ut de alieno malo, quod ignorat, non cogitet. Atque huc quidem revocari possunt verba Hieronymi, qui de Siricio jam vita functo sermonem habens, cum Rufino easdem, quas a Siricio acceperat Litteras, exprobaret, quòd iis contra judicium ab Anastasio instructum abuteretur, uno eodemque sermonis contextu Rufinum objurget, & Siricium commendat: *Siricii jam in Domino morientis profers Epistolam, ita Sanctus Doctor Rufinum alloquitur, & viventis Anastasi verba contemnis; quibus verbis Siricium Pontificem, Beatorum, qui in Domino moriuntur, numero accenset. Hanc ipsam verborum Hieronymi interpretationem probat, ac sequitur Pagius in vita Siricii num. 77. Quæ verba, inquit, ostendunt Hieronymum credidisse Siricium somno Sanctorum in Domino obdormivisse.**

LXXVIII. Quoniam de Hieronymo satis hucusque egimus, proposita Controversiæ methodus exigit, ut jam de Sancto Paulino sermonem instituiamus. Quia verò & hic nova criminum materies contra Siricium exurgit, rem paulò altius repetere juvabit. Quanta animi benevolentia Pontifex Anastasius Siricii successor prosequutus fuerit S. Paulinum tunc adhuc Presbyterum, mox celeberrimum Nolæ Episcopum, ex ejusdem Paulini Epistola 20. ad Delphinum data, satis compertum est. *Sciat veneratio tua, inquit Paulinus, Sanctum fratrem tuum Papam Urbis Anastasium amantissimum esse humilitatis nostræ. Nam ubi primum potestatem charitatis suæ nobis offerenda habere cepit, non solum suscipere eam a nobis, sed inserere nobis piissima affectione præparavit. Cujus quidem singularis benevolentie hæud obsecrum argumentum inde eruitur, quòd Anastasius ad diem suum natalem celebrandum, ad quem soli Episcopi convenire consueverant, non nisi Paulinum Presbyterum invitaverit; nec minori amoris significatione*

Que in Siricium obicitur Simplicius, cap. vacat.

S. Paulinus Anastasio Pontifici accipiens.

excusationem exceperit, quam, cur non veniret, Paulinus attulerat. Postea quoque, sic ille prosequitur in laudata Epistola, interposito tempore, etiam ad natalem suum, quod Consecratoribus suis tantum deferre solet, invitare dignatus est. Nec offensus est excusatione nostra. Sed officium sermonis nostri, quod in vicem presentie reddideramus, acceptans, animo nos paterno & absentes recepit.

Longè dissimilis Paulini fortuna sub Siricio.

LXXIX. Longè tamen dissimilem fortunam Paulinus expertus est sub Pontifice Siricio, qui Paulinum Romæ versari ægrè ferebat; qua de re gravite conquestus est ipsemet Paulinus in Epistola 5. ad Sulpicium Severum, in qua postquam motus ac turbas omnes ab invidis Clericis contra se concitatas commemoravit, hæc subjicit: Sed plenius indicare poterunt conservi nostri pueri tui quantum nobis gratie Dominæ detrimendum faciat Urbici Papæ superba discretio. Urbici Papæ nomine intelligi affirmat Baronius, cujus verba jam a Nobis supra relata juvabit repetere: Jam puto, inquit ad ann. Christi 394. sentis Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat: non alium quidem, quam qui tunc Romane præerat Ecclesie, Pontificem ipsum Siricum, quem insensum absque causa aliqua, ut ait, pati coactus fuit. Mox causam inquirens, cur Siricus alieno fuerit animo erga Paulinum, hanc producit, quod nimirum Paulinus adhuc laicus a Lampio Barchinonensi Episcopo ad Ordines fuerit promotus, legitimis temporum interstitiis nequaquam servatis. Id verò cum displicisset Siricio, qui Ecclesiasticæ disciplinæ vindex erat acerrimus, idèo iis benevoli animi significationibus, quæ tanti Viri meritis ac virtutibus congruebant, Paulinum excipere noluit; quod tamen in Siricio Baronius non probat, cum Paulinus inventus ac nolens ad Sacra Altaris Ministeria obeunda fuerit initiatus. Neque verò deerant illustrium Virorum exempla, veluti Ambrosii ac aliorum, qui vel ex ipso laicorum statu, vel etiam à Catechumenorum ordine, nedum ad Sacerdotii, sed etiam ad sublimiorem Episcopatus gradum ascendebant, verius evolaverant.

Nulla invidia, livor nullus Siricum impunit, ut Paulinum averteretur.

LXXX. Meminit idem Baronius, quo plausu Paulinus Romam adveniens exceptus fuerit. Magna enim ac potior Urbis pars, Civium scilicet, Præsulum, ac eorum, qui publicis fungebantur muneribus, præter advenas, una commixtos plebeiosque homines, certatim, & velut agmine facto ad eum invisendum consuebat. Equidem plausu ac admiratione digna res erat, Paulinum Virum Consularem, humili Sacerdotum veste indutum aspicere. Cavendum verò ne ullam ex tanta Urbis gratulatione criminatiois materiem in Siricum refundamus. Tillemontius tomo 14. Commentarior. pro Historia Ecclesiastica sex priorum seculorum, in vita Sancti Paulini art. 14. de hominum frequentia, qui ad Paulini domum convolabant, sermonem habens, putat Siricum idèo subinfecto ac alieno in Paulinum fuisse animo, quod communis favor ac plausus egregias tanti Viri virtutes celebraret. Hinc livorem ac invidiam, quæ in Paulinum exarsit, exortam affirmat. Tillemontio assentitur alii iniqui sane Censores, nempe Baillet in vita Sancti Paulini die 22. Junii n. 7. & Dupinus seculo quinto novæ Bibliothecæ tomo 3. part. 1. pag. 480. Has tamen in Sanctum Pontificem impactas calumnias facile erit contunderè, si quæ Pater Franciscus Sacchini in vita Sancti Paulini apud Bollandianos die 22. Junii cap. 4. nu. 30. in hanc rem scripsit, hæc revoventur. Ait enim Siricum satis apertè loquutum, se nempe Paulini Ordinationem præpropere nimis, atque præcipitem probare non posse; idèoque consueta benevolentie ac humanitatis officia in eum exercere noluisse. Hanc unam ille

producit causam, quæ Siricum a Paulino paulisper alienavit. Siricius Siricus emanare sermonem, ejus (hoc est Paulini) se consuetudinem nolle, scilicet ne repentinam hominis consecrationem probare, & latas ab se ipsemet enervare leges videretur. Nihil ultra gestum satis ostendunt illa Paulini ad Severum verba: Qui nos odisse, & a consortio Sanctitatis suæ segregare dicuntur. Id ipsum affirmat Ceillier tom. 10. Histor. Generalis Sacrorum Auctororum cap. 17. nu. 8., cui consonat Florentinus in citata Exercitatione pag. 1005., & Pagius in vita Siricii nu. 15.

Alia, quæ Siricum vindicant, rationes adduntur.

LXXXI. Alias rationes idem Florentinus, ac Pagius attextunt, ut quancumque simultatis suspicionem, quæ in Siricum intorqueri posset, excludant. Ajunt igitur, Sanctum Paulinum contra dissolutos Romani Cleri mores liberius declamantem, multorum odia ac obtractationes, quod & Hieronymo, ut supra adnotavimus, contigit, in se concitasse. Hinc alienis clamoribus commotum ac veluti fatigatum Siricum, a Paulini familiaritate recessisse: Addunt præterea Paulinum optimis quidem, atque integerrimis moribus præditum, in aliis dijudicandis minus solerti fuisse ingenio; idèoque de Siricio Pontifice, quem nondum satis perspexerat, fuisse conquestum. Audiendus Florentinus: Sed verè etiam sciendum est, Paulinum ex humana ratione optimum non fuisse hominum & eorumdem morum æstimatorem, dum Siricum superbe discretionis insinuat, quem Hieronymus nimia simplicitatis, & innata bonitatis quodammodo coarctavit: Et quamvis sanctitate morum Paulinus polleret, minus acris judicii reputari potest. Id ut confirmet memorat Florentinus, & Pagius, rationes addunt nonnullas, quas hic repetere supervacaneum putamus.

Quæ Causa Siricum a Paulino alienaverit.

LXXXII. Quænam verò hæc in re Nostra sit sententia, hisce quas subjicimus animadversionibus aperimus. Prima est, Sanctum Paulinum, statutis temporum interstitiis non servatis, ad Sacerdotium fuisse promotum, contra legem a Siricio statutam in Epistola ad Himerium Episcopum Tarraconensem cap. 9., quam ante Paulini Ordinationem Siricus conscripserat, statuta temporum intervalla definiens, quæ a Laicali statu ad Presbyteratum debent intercurrere, ut in Sacris præcedentium Ordinum Ministeriis ritè exerceatur quisquis ad Sacerdotium cupit accedere. Quamobrem ejusdem Siricii Decreto accuratè feceruntur, qui ab infantia Ecclesiæ ministerio mancipantur, ab iis, qui ætate grandævi Clericali militiæ adscribuntur; quibus idèo lex indicitur, ut per Ecclesiasticos gradus paulatim ascendentes, tandem statuto tempore ad Sacerdotium perveniant. Cum ergo certa, atque explorata sit Causa, quæ Siricii animum a Paulino alienavit, haud licet aliam, aut incertam, aut minus solidam causam obrudere. Porro ea, quæ a Paulini Ordinatione petitur ratio, cæteris æquior est, magisque consentanea. Si enim Siricus ad eam benevolentie significationem, qua Paulini probata virtus digna erat, descendisset, multorum animis hæc infedisset opinio, Siricum Ecclesiasticarum Legum, quas pridem promulgaverat, quasque in Paulini Ordinatione violatas noverat, contemptum negligere, aut tacitum dissimulare.

Siricus in Paulinum aliquando benevolus.

LXXXIII. Sed & illud animadversione dignum est, Siricii severitatem erga Paulinum haudquaquam diturniorem fuisse, neque ad obitum usque fuisse productam. Satis enim Siricio fuit semel, atque iterum duris excepisse Paulinum; mox enim composito ad benevolentiam vultu, quam prius occultaverat, paterni animi benignitatem, tandem manifestavit, eaque Paulinum complexus est. Tillemontius in loco citato art. 20. post evolutas Paulini Epistolas,

affirmare non dubitat, egregium hunc Virum quotannis ad celebrandum natalem diem Beatorum Apostolorum Petri & Pauli Romam accedere, ibique decem circiter dierum spatio commorari consuevisse. Quid verò interim Paulinus Romæ ageret, sic ille aperit: Antemeridiano tempore Ecclesiam adire, & Sacra peragere sollempne illi erat: Pomeridianis verò horis, in hiis, qui salutatum venerant, excipiendis, erant autem quamplurimi, qui turmatim ad Paulini aedes accedebant, totus occupabatur; nec ullum vel exiguum illi supererat temporis spatium, quo vel epistolam scriberet, vel pagellam percurreret, ut tot tantique implicitum curis animum recrearet. Nox tunc quietem, brevior tamen, Paulino conciliabat. Quo primū tempore mos ille incepit Romam accedendi ipso Apostolorum Petri, & Pauli natali die, idem Tillemontius inquiri, probatque hujusce Sacri Ritus initia ab ipso Siricii Pontificatu esse repetenda. Hinc infert, Siricium postremis vitæ annis æquiori erga Paulinum fuisse animo, ideoque eum Romam accedentem, ac Romæ commorantem multa dilectionis, ac benevolentia significatione excepisse. Secus, nec Romam accedere, nec ullam ibi moram trahere decrevisset Paulinus, si in sensum Siricii animum fuisset expertus. Ubi Paulinus suboffensum Siricium cognovit, ab Urbe recessit; si ergo in Urbem sub eodem Siricio regressus est, jam pacatum sibi benevolam probè noverat.

Quæ inter Siricium & Paulinum intercessit discrepantia, eorum sanctitatem non lædit.

LXXXIV. Tertio loco dissimulare non possumus, duriora illa, quæ supra retulimus verba, a Paulino in Siricium, non etiam a Siricio in Paulinum fuisse prolata; ideoque si liceret de alterutro judicium ferre, Paulinus, non Siricius de acri illa ac inofficiosa expostulatione esset culpandus. Verum hac etiam animadversione posthabita, si rem ad rigidioris iudicii lanceas exigamus, hoc unum colligimus, aliquam scilicet inter Siricium ac Paulinum intercessisse discrepantiam, & animorum offensionem, quæ neutrius sanctitatem evertit. Ut id Pagius confirmet, notissimum in *vita Siricii* affert exemplum contentionum, quæ Sanctum Wilhelmum Episcopum Eboracensem, & Sanctum Abbatem Bernardum ad invicem commiserunt; quæ de re fusori sermone Nos item egimus *libro 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 41. num. 13.*, qui insuper *sub num. 8.* aliud exemplum produximus de privatis contentionibus inter Sanctum Leonem Magnum, & Hilarium Episcopum Arelatensem, ut silentio prætereamus alia gravioris momenti diffidia, quæ in *sequenti cap. 42. ejusdem Operis* indicavimus. Nihil tamen illustrium Virorum virtuti ac probitati quidquam inde decedit: Aliud namque est similitates intercedere; aliud controversias excitari. Illud charitatem infringit, ac in odium erumpit; hoc in sola animorum dissensione versatur, quæ voluntates non dissociat, cum ingentia committit.

Tardum Siricii Confilium in damnandis Origenistis, a Baronio excusatur.

LXXXV. Unum adhuc, antequam nostris hinc Apostolicis Litteris supremam manum imponamus, superest examinandum, sit ne Siricius fœcordiæ ac simplicitatis crimine infimulandus, quod in Origenistis damnandis minus sollicitum se præbuerit. Hoc est præsentis Controversiæ postremum caput, cui expediendo Nostra hæc, quam subjicimus, oratio occupabitur. Ut ab impactu desidæ vitio Siricium purget clarissimus Annalium Parens anno Christi 307. notissimam profert Parabolam Evangelici Patris familias, qui zizania ad messem usque sivit crescere, ne alioquin sollicita nimium cura actus, dum zizania evellit, ipsum quoque illis commixtum eradicaret frumentum. Laudandus sane Baronius, qui ut insignem in veteres Ecclesiæ Patres animi sui pietatem, ac singu-

lare obsequium testatum faciat, cum illorum facta commendare non possit, benigniori saltem interpretatione excusare contendit. Sic ergo Baronius: *Licet & aliqua saltem ex parte excusationem illam præterere jure potuisset, quod exemplo Evangelici Patris familias, usque ad messem si veritatis zizania crescere, ne cum eis evelleret triticum, expellens nimirum, ut qui verè essent Hæretici, perspicuè matura segete certioribus signis ferent manifesti.* Hanc ipsam Baronii sententiam sequutus videtur Petrus Coustant in toties memorata Collectione pag. 706. ubi Hieronymi censuram contra Siricii simplicitatem expendens, inmit præcipuam Christianæ simplicitatis dotem hanc esse, tardo gressu accedere, & composito ad indulgentiam animo, eos, qui desipuunt, patienter expectare, ut facilius respiciant: *Interdum etiam nonnihil dissimulandum censet, ut errantem præventibus demulcens officii, eum ad veritatem allicere queat.* Neque desunt saluberrima Sancti Romæ Ecclesiæ Patrum monita, quæ ejusmodi tolerantiam suadeant. Prostant apud Lucam d'Acherum in *Roma 2. & 5. Spicilgii* Epistolæ Romanorum Pontificum Simmachii, & Innocentii II., qui ad majora mala vitanda, atque ad pravorum mores in meliorem frugem revocandos, licere ajunt aliquando, posthabita Legum severitate, ad Christianæ patientiæ & benignioris dispensationis regulas confugere, ut errantem ac devium fratrem facilius lucrari possimus. *Sæpenumerò, verba sunt Eulogii Episcopi Alexandrini apud Photium, aliqua temporaria economia ad breve tempus produiti, aliquid indebitum tolerans, & amplectens, ut continuum, & inconcussum robur pietatis acciperet, & ad dissolvendos eorum, qui veritatem insidiabantur, insulsi.*

LXXXVI. Et verò memorata Baronii responsio tot monitis ac testimoniis illustrata, improbanda non sit, ab ea tamen abstinemus, cum alia opportunior, ac pro Siricii causa tuenda longè validior Nobis præsto sit. Baronius Siricium hæresis Origenistarum conscium supponit; hinc prudentem tarditatem causatur. At Nobis Origenistarum errores, Siricio superstitite, omnino delituisse videntur; quamdiu enim vixit Siricius, pessimi simulatores, ovium veltimentis contecti, lupinam improbiatam occulerunt, quæ tandem sub Anastasio Pontifice Siricii successore detecta est, atque damnata. Nullus igitur excusationi locus, ubi error, qui nondum innouit, quamcumque in Siricio improvidam simplicitatem excludit. In rem hanc testem producimus ipsum Hieronymum, qui causam inquirens, cur Origenistæ, atque omnium loco Rufinus, Communicatorias Litteras a Siricio postulerint, hanc unam producit in *Epistola 127. ad Principiam, in nova Veronensi Editione tomo 1. pag. 952. nu. 10.* ut nimirum hæresis nondum evulgata, Catholicæ communionis pallio obtecti, securius ex Urbe discederent. *Cernentes Hæretici, inquit Sanctus Doctor, de parva scintilla maxima incendia concitari, & suppositam dudum flammam jam ad culmina pervenisse; nec posse latere, quod multos deciperat; petunt, & impetrant Ecclesiasticas Epistolas, ut communicantes Ecclesiæ discessisse viderentur. Non multum tempus in medio, succedit in Pontificatum Vir insignis Anastasius, quem diu Roma habere non meruit, ne Orbis caput sub tali Episcopo truncaretur; imò adeirco raptus, atque translatus est, ne senel latam sententiam precibus suis flectere conaretur.* His verbis enucleandis intentus Cardinalis Norisius in *ciata dissertatione pag. 725.* duo securus affirmat: Alterum nempe, Rufinum Roma abiisse, ne detestatis erroribus a Siricio puniretur; alterum verò, errores illos Siricii ætate omnino impervios delituisse. Præstat ipsum Norisium loquentem audire: *Inaque*

Originalium et res Siricii ignora.

teste Hieronymo, Rufinus Roma discessit, verius non posse latere diuinitus Origeniani Voluminis errores, ac proinde a Siricio sibi timebat, quem si propitium sperasset, poterat iutus ceterorum clamores surdis auribus contemere. Ex illis verbis: Nec posse latere, constat eos errores nondum publicatos, sed tantum clanculum assertos. Quid mirum si Siricium lauerint?

LXXXVII. Egregius item est locus alter ex Epistola 130. ad Demetriadem in citat. tom. 1. Editionis Veronensis pag. 936. num. 16. ubi Sanctus Doctor Origenistarum errores sub Anastasio Pontifice detectos, & proscriptos affirmat. Dum esset parvula, ita Demetriadem alloquitur, & sancte, ac beate memorie Anastasius Episcopus Romanam regeret Ecclesiam, de Orientis partibus hereticorum seua tempestas simplicitatem fidei, que Apostoli voce laudata est, polluere & labefactare conata est. Sed Vir diuissime paupertatis, & Apostolica sollicitudinis, statim noxium percussit caput, & sibilantia hydra ora compescuit. Hinc iure merito infert Florentinus pag. 1003. prefata Exeritationis, heresim Origenistarum Siricii tempore nondum e latebris produsse; tum vero caput exeruisse, cum Anastasius Romanæ præerat Ecclesiæ: Nondum heresis patefacta erat, hoc enim tantum accidisse sub Anastasio, adductum ipsius Hieronymi fragmentum demonstrat.

LXXXVIII. Nec facile poterat Origenistarum heresis ad aliorum notitiam pervenire, cum Rufinus, ejusque focii, genus hominum vaferimum, qua poterant, arte, vel fraude errores obtegerent. Prava hereseos dogmata solis familiaribus manifestabantur, neque extra Rufini & Melaniæ confocios, & adleas, arcana illa doctrina evulgabatur. Ita vero Origenistarum calliditatem describit Pagius ad Annales Baronii ad ann. Christi 397. num. 17. Nondum heresis factis patefacta erat, idque tantum accidit sub Anastasio, licet penes Rufini & Melaniæ familiares jam male sanae doctrine suspicio invalesceret. Pari sollicitudine Rufinus Versionem libri Periarchon, Siricio vivente, occultavit, ne alioquin ex obvia lectione virus detegeretur. Verum cum Origenis errores, inquit Pagius loco citato nu. 16. ex mala Rufini interpretatione, ante Anastasium lauerint, quid culpabile Siricium omiserit, non apparet; & Communicatorias Litteras Rufino de more concedens, dum hic optime apud omnes ante vulgatum Romæ Periarchon audiret, non videret in crimen vocandum. Imò vero etsi Rufinus Roma abesset, & Aquilejæ moraretur, ubi biennio permansit, adhuc errores simulare curavit. Hinc nondum fraude detecta, Chromatii Episcopi familiaritate usus est: Hinc etiam ipsemet Chromatius apud Hieronymum, & Venerius Mediolanensis Episcopus apud Pontificem Anastasium pro Rufino allaborarunt, ut de Venerio Episcopo constat ex eisdem Pontificis Epistola ad Joannem Hierosolimitanum. Qui ergo Siricius nosse poterat Origenistas, quorum errores, vel ipso Anastasio Pontificis tempore aliquamdiu delituerunt? Si errores non noverat, nullo modo culpandus, quod errores non condemnaverit. Quocirca Parabola illa Evangelica, quam Siricio Baronius accommodat, de Patrefamilias, qui maluit zizania ad messem usque intacta relinqui, ne pari eventu zizania ac frumentum unâ divellerentur, minus consona videtur; cum Patrefamilias zizania tritico commixta noverit, Siricius verò Origenistarum errores Catholicæ doctrinæ insensos ignoraverit. Si quid ergo ex Evangelica illa Parabola ad rem nostram liceat decerpere, illud est, Patrefamilias nullo modo culpandum, quod zizania in agro succreverint, cum ipse bonum semen electumque frumentum terræ mandaverit. Non enim illius incuriæ, sed inscitiz tribuendum, quod inimicus homo, occulta fraude, & nocte

concupia, zizania in sementem effuderit. Pari jure Siricius vindicandus, cum eo superstitie nulla in Christi Ecclesia Origenistarum prava semina innotuerint. Quodsi Anastasii Pontificis ætate Hæreticorum zizania apparuerint, excusandus omnino Siricius, cum aut eò vita functo, aut si nondum vita cesserat, profundæ noctis silentio, ipso nimirum Siricio id penitus ignorante, noxia illa errorum zizania ab Origenistis fuerint disseminata.

LXXXIX. Ea est pravorum hominum insoles, ac Hæreticorum versutia, ut innumeras ad decipiendum obtendant fraudes, quibus vel ipsis Romanæ Ecclesiæ Pontificibus, etsi doctrina ac sanctitate præstantibus, aliquando impulerunt. Ut novo Siricii simplicitatem vindicet argumento Petrus Coustant pag. 706. affert exemplum Sancti Augustini, ac aliorum, qui Pelagio jam de hæresi suspecto Communionis Litteras non denegarunt, quibus ille in Concilio Diospolitano usus est, ut hæreticæ pravitatis notam effugeret. Mox utramque exemplum quam simillimum Siricii & Augustini unâ componens, ita ratiocinatur. *Qua in re si culpandus Siricius, quanto magis culpandi essent cum Augustinus, tum alii, qui Pelagio jam hæresi suspecto similes non denegarunt Epistolas, quibus ille ad depellendum a se hereseos crimen Diospolitano in Concilio abusus est?* Alia a Cardinali Norisio congeruntur exempla Sanctorum Pontificum Aniceti, Julii, Zosimi, & Damasi, qui licet Sanctitatis fama claruerint, nihilominus suspectos nequaquam habuerunt praves errores, primus Praxeæ, alter Marcelli Episcopi Ancyran, tertius Coelestii Pelagianorum Principis, quartus Vitalis Apollinariæ. Sed longè majora sunt, quæ Baronius commemorat de Viris illustribus, ac Summis Ecclesiæ Pontificibus, quos insidiis ac fraudibus circumventos, improborum versutia eò usque perduxit, ut innoxios ac insignes pietate Viros exosos aliquando habuerint, duriusque tractaverint. *Non mireris, lector* (inquit Baronius ad ann. Christi 464. num. 8. in nuperâ editione Lucensi) *Romanum Pontificem Hilarum adversus Mamertum adeo vehementer insurgere, Virum, ut declararum eventa, sanctitate insignem; In his enim, quæ contentiosi fori sunt, per facile est quemque decipi. Per simile etiam Sancto Leoni accidit, qui in Sanctum Hilarium eadem ferme ex causa acerrimè invectus est. Quis nesciat sæpe accidere, ut falsis accusationibus & subreptionibus aures Pontificum repleantur, & cum putant agere, quod justum apparet, exagient innocentem?*

XC. Enimverò, ne a Rufino discedamus, si quæ pro eo gessit Cromatius, sanctitati Cromatii non officiant, Norisio teste, neque hæc officia Cromatii sanctitati nocere: Si D. Augustinus citra ullum probitatis dispendium, magno in pretio habuit Rufinum, ut patet ex Epistola in veteri editione 15., in nova 73., quem insuper in pristinam Hieronymi amicitiam, etsi gravioribus ex causis dissolutam, restituere conatus est; Si nemo Paulinum reprehendit, quod Rufinum coluerit, & Melaniam Origenistarum Patronam commendaverit: Cur Siricius damnabitur, quod acerrimum Rufino bellum non indixerit, Cromatius, Paulinus, Augustinus excusantur, quod dolum, pravosque Rufini mores ignoraverint: Sed & Siricius ipse ignoravit; nec poterat Rufinum averfari, quem nondum noverat scelestum; non poterat scelestum nosse, quem communis fama, & opinio probum adhuc habebat. Quo eodem argumento utitur Pagius ad Annales Baronii in suis annotationibus ad ann. Christi 397. num. 17. ita scribens: *Nec quia Siricius, dum viveret, bene de Rufino sensu, nondum cognita ejus venenata doctrina, e sanctitate decidit; sicuti neque Divus Au-*

Illustrium Virorum, qui ab Hæreticis decepti sunt, exempla nonnulla.

Cromatius, Paulinus, Augustinus, esto Rufino fauveant, excusantur.

Rufinus dum Epistola 15. quae novo ordine est inter Augustinianas 73., Rufinum conciliare Hieronymo laborans, illum magni fecit, quamquam jam Apologética, & amarulenta Opuscula inter utrumque vulsa a essent sub Anastasio.

Quae Paulino, eadem & Siricio congruit excusatio.

XCI. Pari excusatione Baronius Paulinum tuetur, qui cum pravos Melaniae mores ignoraret, ejus sanctitatem impensius laudavit. Aberrat nempe Paulinus a Melania, nec nosse poterat aut debuerat quidquid ab ea clam & secreto gerebatur in Palaestina. Melaniam, verba sunt Baronii ad ann. Christi 397., eum sic a Paulino laudatam vides, ne mireris; His quidem ipsa, atque majoribus digna praeconiis videbatur, nescientibus, quae paucis arboribus in Palaestina, non tam ab ipsa, quam per ipsam, a suis consociis de inducendis in Ecclesiam erroribus Origenis, refragante Sancto Hieronymo, ac penitus obviente Sancto Epiphonio, gesta essent. Quomodo nam, quae, Paulinus sciret, quae nec qui Ierosolymis essent, nosse potuerint? Quod de Paulino absente habet Baronius, Nos de Siricio Romae commorante repetimus. Aderat Romae Rufinus, non inficiamur, sed vicinia frustra obtenditur, ubi extra parietes domesticos, aut extra societatem eorum, qui pari laborant errore, prava doctrina non egreditur. Lupos ab ignis secerant mores; sinceram à vitata arbore distinguunt fructus. Si ergo mores lateant; si fructus non erumpant, nec Lupi rapacitatem, nec arboris vitium licebit cognoscere. Pravus Rufino erat animus, prava doctrina: sed cum soli Rufino, ejusque familiaribus errores essent perspecti, perperam Siricius tamquam minus sollicitus accusatur. Ignou nulla cupido; nulla item invidia.

Eorum sententia, qui Rufinum ab Anastasio damnatum negant.

XCII. Novum pro Siricii vindiciis argumentum Nobis praesto esset, si eam amplecteremur sententiam, quam multi & doctrina, & Ecclesiasticae Historiae peritia satis instructi, sequuti sunt; Rufinum scilicet ne ab ipso quidem S. Anastasio fuisse damnatum, quamvis Anastasio illud laudi detur, quod in Origenistarum causa partes omnes Apostolici muneris optime impleverit. Consultendum in hanc rem Opus posthumum eruditi Viri Justi Pontano Archiepiscopi Ancyranus, quod inscribitur: *Historia literaria Aquilejensis lib. 5. cap. 18.* Consulenda item, quae Vallarius adnotavit in Epistolam S. Hieronymi 127. ad Principiam pag. 952., ubi animadvertit nullam de Rufini excommunicatione fieri mentionem, nullumque proferri posse vetus probataeque fidei monumentum, ex quo de aperta in Rufinum sententia dubitare non liceat. Addit Vallarius, Rufinum, quamdiu vixit, nedum amicitiam, sed & familiaritatem exercuisse cum Sancto Paulino Nolano, Cromatio Aquilejensi, Gaudenio Brixiano, quibus ex Fontano loco citato num. 3. addendus Sanctus Petronius Bononiensis. Nemo autem dixerit, Rufinum ab Ecclesia ejectum, ac peculiari decreto damnatum, societatem ac consuetudinem cum tot tantisque Viris, virtutibus ac Religionis zelo praestantibus, servare potuisse. Ex quo infert, nonnisi indirectè Rufinum in Anastasio Decreto fuisse comprehensum; Cum enim Summus Pontifex in Origenem nominatim sententiam tulerit, & ipsos indirectè Origenistas, quos inter eminet Rufinus, damnavit. Qua in re nihil Rufino accidit probris, quod ceteris Origenis Sectaribus, qui venenatam ipsius doctrinam profitebantur, commune non sit.

Obiectio de celeri Siricii morte dissolvitur.

XCIII. Reliquum tandem est, ut simplicitatis, sive improvidi nimium consilii maculâ, qua Siricius aspergitur, planè diluâ, & ipsum, quem ab ejusmodi crimine tamquam a causa profluxisse aliqui putant, effectum, hoc est celerem Siricii mortem, explodamus. Aliquos

in ea fuisse sententia, ut providus Deus Siricium ex hac vita rapuerit, ne Origeniana haereticis invaleretur, atque Anastasium suffecerit, qui Origenitas prosterneret, jam supra animadvertimus, ubi illa Baronii verba recitavimus: *Sapè quidem, atque pavendis est demonstratum exemplis, quod Pontifices illi, qui causam Fidei paulò segnius tractaverunt, ac remissius curaverunt, a Christo primario omnium Pastore fuerint quàm celeriter ex hac vita subtrahiti.* Hanc tamen sententiam piam sanè, sed minus solidam, rejiciunt Florentinus, Norisius, Pagius in vita Siricii, alique Scriptores bene multi, quorum responsa, & argumenta, ut brevitati consulamus, sat erit innuere. Primo igitur loco reponunt, Siricium, si Pontificatus tempora metiamur, in supremo Ecclesiae gubernio quatuordecim, sive ex veriori calculo, quindecim annos egisse; si verò ætatem consideremus, plusquam septuagenarium ex hac mortali vita excessisse. Quocirca nec breviores Pontificatus anni, nec mors immatura Sanctum Siricium exagitant. Secundò, alia exempla suppetere Sanctorum Ecclesiae Pontificum, Damasi, ac Julii, qui licet Hæreticos, a quibus decepti fuerant, non damnaverint, celeri tamen morte sublato non sunt: *Hic tamen ab his quaerentem; inquit Norisius, cur Deus ab hæretico deceptum Damasum non statim è vivis subtrahit, uti cum Siricio factum putant. Julius Papa post absolutum Marcellum Ancyra Episcopum, quinquennio superstes vixit, cum illum Liberius postea damnaverit.* Tertio, si accuratiori temporis supputationi, quam Norisius producit & probat, hæreamus, supremo Siricii vitæ anno Rufinus Origenianos libros Periarcho latinitate donavit; ideoque Siricio, qui nonnisi menses aliquot superstes fuit, tarditas & scordia opponi non debent. *Justus ejusdem (Chronologiae) calculos, ita Norisius, Siricius post latinitate donatos libros Periarcho Origenis, aliquot tantum menses superstes fuit. Ejus verò Successor Anastasius post triennium ferme sui Pontificatus Rufinum cum ceteris Origenistis condemnavit.* Ex quo fit, ut cum triennalis mora, Anastasio sanctitati non noceat, longè brevis mentium aliquot intervallum Siricii probitati non officiat. Sanè Anastasius judicium protraxit, non quia focors, sed quia cautus; ut nimirum, quæ necessariò præmittenda erant, nequam negligenter. *In qua procrastinatione, sequitur Norisius, in toties a Nobis laudata disputatione, nullus scordiae vitium vituperari potest, sed exactius totius cause examen commendandum venit.* Postremò absurdum videtur, Siricii Pontificis obitum, etiam si teorem, atque festinatum fuisse haud inviti daremus, Divinæ ultioni adscribere, cum teste Hieronymo in Epist. 127. ad Principiam, breviores Anastasio Pontificis anni singulari Divinæ Providentiæ beneficio tribuantur, ne scilicet Orbis Caput sub tali Episcopo truncaretur; imò idcirco raptus, atque translatus est, ne semel latam sententiam precibus suis steteret conaretur. Improvidi ergo consilii est, Divinæ voluntatis Decreta de variis vitæ ac mortis eventibus curiosius investigare, atque ad hebetioris ingenii humani captum illa demittere; sicut enim, proposito sibi exemplo Siricii, atque Anastasio, rationatur Florentinus pag. 1002. malè eadem vitæ festinata abscessio in uno ad insimulandam negligentiam, eodem contextu inducitur in alio ad Sanctitatis indicium.

XCIV. Esti judicium, quod de Sancti alicujus nomine Martyrologii tabulis inscribendo, aut in Martyrologium, unde expunctum fuit, restituendo instituitur, multum differat ab eo judicio, in quo solemnis Canonizationis agitur causa, ut observat Christianus Lupus in Notis ad Concilium IV. Romanum sub Leone IX. tomò 3. p. 574.

Siricii Celsa accuratissimo iudicio discussa.

Nosque item animadvertimus in lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 17. num. 9.; In hac tamen, quam pro Sancto Siricio agitavimus, controversia, eadem fere ratio ac methodus, quæ in causis Canonizationum obtinet, a Nobis servata est. In Canonizationum judicio hæc præ cæteris locum habent: Primò, Servi Dei virtutes exponendæ, ac ritè ab iis, quorum interest, probandæ sunt: Secundò, si quæ reliquæ adhuc sunt difficultates, diluendæ: Tertio, quovis remoto obice, ad probandas Pontificio Decreto virtutes tutò transitur. Pari fermè œconomia Siricii Causam tractavimus. Ea cum primis, quæ Siricii Sanctitatis favent, expendimus; quò spectant argumenta ab opinione, & fama Sanctitatis, ab ejus virtutibus, ac probatæ fidei Martyrologiis, petita. Deindè, quæ contra Siricium objici solent, quibus fortasse innixi Correctores sub Gregorio XIII. Siricii nomen rejiciendum censuere, enumeravimus ac confutavimus. Nil ergo prohibet quominus, Causa satis cognita, ac validissimis rationibus, ac monumentis, quæ Siricii Sanctitatem demonstrant, probè discussis, Siricii nomen Martyrologio Romano inscribendum sit; quod idcirco inscribendum decrevimus, atque mandavimus. Qua in re, cum & tanti Pontificis Sanctitati benè consultum sit, & Nostra vota, quæ jam tum, ac Promotoris Fidei munereungebamur, Nostro infederant animo, tandem Nobis in Supremo Apostolatus Officio constitutis, fuerint impleta, vehementer gratulamur.

XCV. Hæc sunt, quæ Majestati Vestræ circa novam Martyrologii Editionem duximus significanda; par enim Nobis visum est, eidem Majestati Vestræ, cujus regio sumptu nobilis hæc Editio prælo subjicitur, animi Nostri sensus, & quæ in nuperam hanc Editionem contulimus, aperire. Multas sanè Nostra hæc Epistola implevit paginas; eam tamen, etià prolixiorẽ, nec gravem, neque injucundam fore confidimus, cum Nobis compertum sit, quanta in Deum pietate, quanta item in Sanctos veneratione ac obsequio majestas Vestra feratur. Postremo omnipotentem Deum honorum omnium largitorem enixè precamur, ut divitiarum suarum, Cœlestium cum primis, copiam effundens, Vos diu servet incolumes, Vestramque Regiam Familiam numquam desitura successione conservet. Regia Vestra pacata custodiat, eorumque fines in remotissimas usque Infidelium regiones protendens, quod incipit, perficiat. Et Majestati Vestræ, Vestræque Regiæ Familiæ Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die prima Julii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

LV.

Pro elevatione Corporis Ven. Servi Dei JOSEPHI A MATRE DEI Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

Dilecto Filio Magistro Ludovico Valenti in utraque Signatura Nostra Referendario, ac Fidei Promotori.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

DE Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositæ consilio,

& assensu, ut Servus Dei Josephus a Matre Dei Fundator Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupat. in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur, & alias, prout in aliis Nostris in simili forma Brevis literis desuper expediendis uberitè continebitur, quamprimum auctoritate Apostolica indulgere intendentes, ac cupientes, ut ejusdem Servi Dei Corpus ex tumulo in Ecclesia sub invocatione Sancti Pantaleonis de Urbe ejusdem Congregationis Clericorum Regularium sito, in quo conditum reperitur, elevatum, in decentiorem, nobilioremque locum transferatur, & collocetur, ad quem accedentes Chistifideles venerentur, nec non ut ea omnia, quæ in hujusmodi elevationibus servari solent, exactè serventur: Tibi, qui Promotoris Fidei munus, quod Nos dum in minoribus effemus, præstitimus, tanta cum sapientia, integritate, pietate, zelo, ac sedulitate obire pergis, per præsentem committimus, & mandamus, ut Te ipsum ad locum, in quo positum est ejusdem Servi Dei Corpus conferas, & clausis januis, & quibuscumque aliis (præter publicum Notarium acta omnia per Te conficienda rogaturum; nec non dilectos Filios modernos Præpositum Generalem, nec non Procuratorem Generalem, & Assistentes secundodictæ Congregationis, & Possulatorem Causæ dicti Servi in eadem Congregatione Cardinalium, atque eos Ministros, seu Fossores, quos ad ejusmodi ministerium, & opus necessarios esse duxeris dumtaxat, nec omnino alios) sub excommunicationis læ sententiæ poena, a qua nemo, nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente absolutionis beneficium, præterquam in mortis articulo constitutus, obtinere queat, ipso facto ab omnibus cujuscumque status, dignitatis, auctoritatis, præminentie, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, absque alia declaratione incurrenda, nec non aliis ad Nostrium arbitrium imponendis poenis, & censuris, penitus exclusis; tumulum, in quo Corpus dicti Servi Dei jacet, per antedictos Ministros, seu Fossores effodi, arcamque, seu loculum, in quo conditur, referari facias; nec non omnia, & singula accuratissimè inspicias, quæ ad authenticitatem ejusdem corporis firmendam apposita fuisse memoriæ traditum est, ac præsertim signa, aliæque hujusmodi recognoscas, cæteraque scruteris, quæ pro tua hac in re singulari peritia duxeris notanda. Præterea Tibi per præsentem inidem mandamus, ut singulis supradictis, quos solos tecum dumtaxat, ut præmittitur, interesse statuimus, sub suspensionis, interdicti, & excommunicationis læ sententiæ, aliisque poenis, & censuris Nobis, ut præmittitur, reservatis denunties, & inhibeas, ne quilibet eorum Nobis inficiis, & inconsultis, quidpiam, vel minimam Corporis partem dicti Servi Dei auferre, detrahere, ac secum asportare audeat. Postquam verò hæc omnia præstiteris, idem Corpus in aliqua Area, seu loculo recondas, tuo in cera Hispanica signo munias, & in aliquo decentiori loco diligentissimè, ac tutissimè custodiendum cures, donec opportuno tempore debitis cum honore, & cautelis in eo loco, in quo in futurum servandum, colendumque erit, collocetur. Eapropter Tibi omnes, & singulas super negotio hujusmodi ea, qua decet, & opus est fide, & diligentia perficiendo necessarias, & opportunas facultates auctoritate Apostolica tenore præsentium tribuimus, & impertimur. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

esum a Matre Dei inter Beatos adscribere tendit.

Ideo ejus Corpus elevari jubet.

Et elevationem hujusmodi committit Fidei Promotori.

Ei præscribendo formam.

Reliquarium extractionem prohibet.

Loculum obfignandum mandat.

Datum

Summus Pontifex Regi faulta precat.

Dat. Pont. A. VIII. die prima Julii 1748.

Pontif. quamprimum V. Jo.